PRZEGLĄD NOTARJALNY

ORGAN NOTARJATU POLSKIEGO

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ZAWODOWYM I ZAGADNIENIOM PRAWNYM
Z DZIEDZINY TEORJI I PRAKTYKI NOTARJATU

TREŚĆ Nr. 12 — 1933 r.:

Redakcja i Administracja: Warszawa, Kapucyńska 6, gmach Hipoteki, pokój Nr. 28, telefon 257-81.

Godziny dla interesantów: od 10-ej rano do 1-ej po poł.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Prenumerata: miesięcznie — 2 złote, kwartalnie — 5 złotych, rocznie — 20 złotych.

Ogłoszenia: strona — 200 zł., 1/8 str. - 30 zł., 1/16 str.—20 zł., drobne — 20 gr. od wyrazu.

Konto P. K. O. 1.372 (Zrzeszenie N. i P. H. Zarząd Główny)

Cena numeru — 1 złoty.

Nr. 12. **WARSZAWA, LISTOPAD — II, 1933 r.** **Rok XII.**

DR. STANISŁAW STEIN

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NOWEJ USTAWY NOTARJALNEJ

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. października 1933 Nr. 84. Dz. U. R. P. poz. 609, objętą została nowa ustawa notarjalna pod nazwą „Prawo o notarjacie".

Fakt ogłoszenia tegoż prawa zamyka długi okres prac nad ujednostajnieniem organizacji i urzędowania notarjatu całej Rzeczypospolitej, kładąc kres panującym na tem polu różnicom międzydzielnicowym. Nowa ustawa notarjalna jest tedy b. ważnym krokiem w dziedzinie unifikacji polskiego prawa.

Zanim przystąpimy do szczegółowego rozważania poszczególnych przepisów nowego prawa o notarjacie, pragnęlibyśmy scharakteryzować ogólne jego cechy, trzymając się kwestjonarjusza, jaki poprzedził prace Komisji Kodyfikacyjnej w tym przedmiocie.

I. Przedewszystkiem zaznaczyć należy, że nowe prawo w określeniu funkcyj notarjusza i jego stanowiska w ustroju państwowym — poszło (zgodnie zresztą z wnioskami stałej delegacji notarjatu Rzplitej) za wzorem francuskim, skoro w art. 1. stanowi, że „notarjusz jest funkcjonarjuszem publicznym (zatem nie urzędnikiem — jak to określał projekt Komisji Kodyfikacyjnej), powołanym do sporządzania aktów i dokumentów, którym strony obowiązane są, lub pragną nadać znamię wiary publicznej, oraz do spełniania innych czynności, zleconych mu przez prawo".

W tym swoim charakterze notarjusz korzysta z ochrony prawa, art. 23. nowego prawa stanowi bowiem, że „notarjusz korzysta przy wykonywaniu swych czynności z ochrony prawnej, przysługującej urzędnikom państwowym", z tego również powodu otrzymuje notarjusz na stanowisko swoje nominację przez Ministra sprawiedliwości (art. 6. prawa o not.).

II. Numerus clausus został w nowem prawie utrzymany (art. 2 prawa o not.).

Doświadczenia poczynione w tym kierunku z adwokaturą są dostatecznym dowodem, że zbyt rozległe pomnażanie liczby stanowisk notarjuszów mogłoby łatwo zwichnąć należyte funkcjonowanie notarjatu, pociągając za sobą niezdrową konkurencję i zubożenie całego stanu — prawidłowe bowiem urzędowanie notarjusza i niezłomne przestrzeganie przez niego przepisów prawa (art. 13. prawa o not.) uzależnionem jest w znacznej mierze od zapewnienia mu pewnego minimum egzystencji.

III. W nowem prawie ograniczono terytorjalny zakres działania notarjusza do okręgu tego sądu okręgowego, w którym ma on siedzibę bez względu na miejsce zamieszkania osób i położenie miejscowości, których dana czynność notarjalna dotyczy, przyczem postanowiono, że czynność zdziałana przez notarjusza poza tym okręgiem nie ma mocy czynności notarjalnej (urzędowej) (art. 3 § 1 i 2 p. o. n.).

IV. W związku z powyższem przyjmuje nowa ustawa zasadę, że notarjusz posiadać może tylko jedną kancelarję w siedzibie swego urzędowania i poza kancelarją tą nie może mieć innego stałego lokalu do załatwiania czynności urzędowych (art. 18. p. o. n.).

Ze względu na interes ludności dopuszcza nowe prawo wyjątkowo notarjusza do urzędowania w oznaczone dni w określonej miejscowości, położonej poza jego siedzibą urzędową, takie perjodyczne urzędowanie jednak następować może na zarządzenie właściwego prezesa Sądu Okręgowego, wydane po zasięgnięciu opinji rady notarjalnej (art. 18 § 2. p. o n.).

Tak zarządzone „roki notarjalne" nie mogą, oczywiście ubliżać zasadzie ograniczenia terytorjalnej kompetencji notarjusza (art. 3. p. o. n.) ani nie należy ich mieszać z uprawnieniem każdego notarjusza do dokonywania czynności urzędowych poza jego kancelarją w samej siedzibie notarjusza, lub nawet poza miejscem siedzibę stanowiącem (art. 19. p. o. n.)

V. Zasada nieodwołalności notarjusza z jego stanowiska i jego nieprzenaszalności, istniejąca w dotychczasowych ustawach notarjalnych b. zaborów rosyjskiego i austrjackiego — została w polskiem nowem prawie o notarjacie przełamaną następującemi postanowieniami:

1) wedle art. 124 § 2 p. o. n. Minister sprawiedliwości może w okresie czasu od dnia ogłoszenia nowego prawa, aż do dnia wejścia jego w życie przenosić notarjuszów bez ich zgody do innych miejscowości oraz zwalniać notarjuszów z ich stanowisk;

2) w myśl art. 11. p. o. n. Minister sprawiedliwości przenosi do innej miejscowości notarjusza w razie zwinięcia stanowiska notarjusza w określonej miejscowości lub w razie zmniejszenia liczby stanowisk w określonej miejscowości;

3) wedle art. 12 p. o. n. Minister sprawiedliwości władny jest zwolnić notarjusza ze stanowiska wbrew jego woli:

a) gdy z powodu ułomności cielesnej albo z powodu upadku sił fizycznych lub umysłowych stał się trwale niezdolny do służby,

b) w razie utraty z mocy wyroku sądowego praw cywilnych lub obywatelskich, albo ograniczenia w korzystaniu z tych praw,

c) wreszcie na skutek wyroku dyscyplinarnego, a raczej w wykonaniu tego wyroku (vide art. 45., art. 46 § 4. i art. 53 § 3. p. o. n.)

4) wedle art. 9 § 3. p. o. n. nieusprawiedliwione niezgłoszenie się notarjusza do objęcia stanowiska w ciągu dni 14. od dnia otrzymania urzędowego zawiadomienia o mianowaniu wzgl. przeniesieniu, daje Ministrowi sprawiedliwości prawo do unieważnienia nominacji.

VI. Wysunięta przez notarjat w toku prac kodyfikacyjnych zasada, że urząd notarjusza ma być niepołączalny z żadnym innym zawodem lub urzędem państwowym, a w szczególności także z zawodem adwokackim, znalazła w nowem prawie pełne uwzględnienie.

Połączenie notarjatu — jak podnosiliśmy w swoim czasie — z jakimkolwiekbądź urzędem państwowym, a w szczególności z urzędem sędziowskim, niemniej z adwokaturą nie da się wprost pomyśleć bez widocznego uszczerbku dla wymiaru sprawiedliwości w ogólnem tego słowa znaczeniu. Wszystkie te trzy zawody prawnicze, t. j. sędziowski, notarjalny i adwokacki, aczkolwiek pokrewne i jednakowej znajomości prawa wymagające, tak są w pełnieniu ich różne, że połączenie któregokolwiek z nich z drugim, nieda się niczem uzasadnić.

Wymiary sprawiedliwości, spisywanie i układanie umów, mogących być podstawą orzecznictwa sędziowskiego z równoczesną obroną, lub dochodzenie praw strony jednej ze spisanej przez jednę i tę samą osobę umowy, oto rezultat połączalności trzech lub dwóch zawodów prawniczych w jednej osobie.

Te względy były powodem, że wszystkie ustawodawstwa świata, prócz pruskiego, wypowiedziały się przeciw połączalności notarjatu z urzędem adwokackim, zwłaszcza, że ten ostatni zawód wytwarza siłą faktu jednostronność w ujmowaniu kwestji prawnych, niedającą się w notarjacie pomyśleć.

Natomiast nic nie przemawia przeciwko temu, by notarjusze mogli wykonywać funkcje urzędników samorządowych, niepobierających stałej płacy.

Przyjrzyjmy się bliżej przepisom odnośnym nowej ustawy notarjalnej, które kwestję tę rozwiązują.

1) Art. 15. p. o. n. głosi, że notarjuszowi nie wolno obok piastowanego stanowiska zajmować żadnego urzędu państwowego z wyjątkiem stanowisk profesora, docenta lub lektora w szkołach akademickich, notabene o ile zajmowanie takiego stanowiska nie przeszkadza notarjuszowi w pełnieniu obowiązków urzędowych — nadto, że notarjusz wybrany posłem do Sejmu lub Senatu Rzplitej otrzymać ma urlop.

2) Wedle art. 16. p. o. n. nie wolno oddawać się notarjuszowi zajęciom ubocznym i to takim, które:

a) albo przeszkadzałyby mu w pełnieniu jego obowiązków zawodowych,

b) albo nie licowałyby z powagą lub godnością jego stanowiska — do takich zalicza ustawa zajmowanie się handlem, przemysłem lub pośrednictwem w interesach.

Aczkolwiek w nowem prawie znajduje się przepis, że ocena okoliczności, czy dane zajęcie uboczne któremu zamierza się oddać notarjusz, należy do prezesa sądu okręgowego, który zasięgnąć ma w tej mierze przed wydaniem swej decyzji — opinji rady notarjalnej (art. 17. p. o. n.) i jakkolwiek w nowem prawie nie powiedziano expressis verbis o niepołączalności adwokatury z notarjatem, to jednak z samej ustawy ta incompatibilitas jasno wypływa, skoro w art. 123. § 2. lit. c. p. o. n. powiedziano, że między innemi tracą z wejściem prawa o notarjacie w życie moc obowiązującą art. 77 — 86, oraz 88 — 103. ustawy o sądownictwie niespornem z dn. 21-go września 1899. zb. ust. prusk. 1899 r. str. 249. rozporzadzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej z dn. 8.X.1921 r. Dz. U. R. P. Nr. 83. poz. 592. et. et. — a nadto skoro w art. 144. p. o. n. nałożono na notarjuszy urzędujacych obecnie na obszarze Sadów Apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu, oraz Sądu okręgowego w Katowicach obowiązek złożenia na ręce Ministra Sprawiedliwości oświadczenia w terminie jednego miesiąca od daty ogłoszenia nowej ustawy notarjalnej, czy zamierzają pozostać w notarjacie, o ile tacy notarjusze byli zarówno adwokatami.

VII. Wśród przewodnich zasad, jakiemi kierować się miała nowa ustawa notarjalna, wysunęliśmy przy sposobności odpowiedzi na zamieszczone w kwestjonarjuszu Komisji Kodyfikacyjnej pytanie, czy wskazanem jest umożliwienie prawnikom z innych zawodów uzyskanie stanowiska notarjusza?—zasadę, że nominacja na stanowisko notarjusza winna być umożliwiona oprócz zawodowym kandydatom notarjatu także wybitniejszym jednostkom z zawodu sędziowskiego, z adwokatury i generalnej Prokuratorji pod warunkiem atoli odbycia ustawowo określonej aplikacji notarjalnej. W związku z tem, żądaliśmy wprowadzenia i dla aplikantów notarjatu obowiązkowej przynajmniej dwuletniej aplikacji sędziowskiej, podkreślając, że taka aplikacja daje praktycznemu prawnikowi doświadczenie i pozwala mu nauczyć się przy wydziałach procesowych sądów, jakie kautele prawne w aktach dobrej woli winny być zamieszczane, by nie dopuścić w przyszłości do procesów pomiędzy stronami umowy zawierającemi.

Przy tych rozważaniach staliśmy oczywiście na

stanowisku, że notarjuszem może być ustanowiony jedynie prawnik dyplomowany.

Nowe prawo o notarjacie w zasadzie tej akceptowanej zresztą przez projekt Komisji Kodyfikacyjnej czyni duże wyłomy i tak:

1) od obowiązku przepisanej art. 7. i 57. pięcioletniej aplikacji notarjalnej oraz od przepisanego art. 59 egzaminu notarjalnego wolne są osoby, które pozostawały conajmniej pięć lat na stanowiskach sędziów i prokuratorów,
2) brak w nowem prawie przepisu o policzalności aplikacji sędziowskiej dla aplikacji notarjalnej — nie mniej brak przepisu, któryby wprowadzał przymus odbycia czasowo określonej aplikacji sędziowskiej,
3) przepisem art. 8 § 2 p. o. n. umożliwiono mianowanie notarjuszem nawet osoby nie posiadającej studjów prawniczych wprawdzie w przypadkach wyjątkowych i przy pewnych utrudnieniach (egzamin notarjalny, zgoda Prezesa Rady ministrów),
4) art. 125. upoważniono Ministra sprawiedliwości przejściowo (w ciągu 10 lat od wejścia w życie nowego prawa) do delegowania czasowego do pełnienia obowiązków notarjusza sędziego lub prokuratora w przypadku opróżnienia się stanowiska notarjusza; wreszcie:
5) wedle art. 131 § 2. p. o. n. „aż do odwołania w drodze rozporządzenia Ministra sprawiedliwości upoważnień do zastępowania notarjuszów udzielić można także osobom, które conajmniej przez lat 10. były zatrudnione w kancelarji hipotecznej lub notarjalnej" z listy ustalonej przez radę notarjalną, (choćby te osoby nie były dyplomowanymi lub wogóle prawnikami).

Ostatnio pod 5. wymieniono postanowienie nowego prawa o notarjacie aczkolwiek podyktowane względami praktycznemi (brak narazie na obszarach b. zaborów rosyjskiego i pruskiego odpowiedniej liczby asesorów notarjalnych (odpowiednik małopolskich substytutów) — jest niemniej wyłomem w zasadzie, że urząd notarjusza pełnić może tylko dyplomowany prawnik.

Rozważając przepisy nowego prawa o notarjacie dotyczące warunków pod któremi można uzyskać nominację na stanowisko notarjusza, tudzież z uwagi na brak postanowienia w jakim procentowo stosunku uzyskiwać będą nominację asesorowie notarjalni, a w jakim sędziowie i prokuratorzy — rodzi się obawa, czy nowe prawo notarjalne nie spowoduje na dłuższy okres czasu w Małopolsce pewnych zaburzeń w prawidłowem funkcjonowaniu notarjatu — skoro przewidywać należy wstrzymanie się młodzieży prawniczej od wstępowania na aplikanturę notarjalną, a brak zupełny w Małopolsce należycie wyszkolonych pomocników notarjalnych.

VIII. Zgodnie z opinją całego polskiego notarjatu zniosła nowa ustawa potrzebę składania kaucji przy sposobności obejmowania stanowiska notarjusza, a w art. 133. i 140. zamieściła postanowienie, że istniejące w b. zaborach rosyjskim i austryjackim kaucje notarjalne będą na żądanie zwrócone notarjuszom lub wykreślone z ksiąg gruntowych, jeżeli w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie nowego prawa nie będą co do nich zgłoszone pretensje.

Jak z treści cytowanych przepisów wypływa, odpadnie potrzeba edyktalnego postępowania co do istniejących obecnie kaucyj.

IX. Nowe prawo wprowadza zasadę (co wypływa pośrednio z całego szeregu przepisów), że czynności notarjalnych dokonywać może tylko notarjusz osobiście.

W wykonywaniu swoich funkcyj wyręczać się może zastępcą — którym może być jedynie i wyłącznie tylko asesor notarjalny (vide art. 60) — (nie zaś inny notarjusz).

X. Z charakteru notarjusza jako funkcjonarjusza publicznego wypływa obowiązek stałego urzędowania we wszystkie dni powszednie w oznaczonych godzinach ,a w przypadkach niecierpiących zwłoki, nawet w godzinach poza urzędowych oraz w niedzielę i dni świąteczne (art. 19).

W przypadkach nagłych jeśli notarjusz nie może pełnić swych obowiązków najdłużej w ciągu 3 dni, winien wyznaczyć sam zastępcę z pośród asesorów swego okręgu apelacyjnego i zawiadomić o tem prezesa sądu okręgowego i swą radę notarjalną.

Na czas dłuższy jak 3 dni notarjusz powinien uzyskać od prezesa sądu okręgowego urlop i upoważnienienie dla jednego z asesorów swego okręgu apelacyjnego do zastępstwa (art. 20 p. o. n.).

XI. Samorząd stanowy został w nowem prawie utrzymany przez stworzenie w siedzibie każdego sądu apelacyjnego izby notarjalnej, której zakres terytorjalny pokrywa się z okręgiem danego sądu apelacyjnego. Izby notarjalne mają osobowość prawną (art. 25 p. o. n.).

Organami izby są walne zgromadzenie notarjuszów (dawne małopolskie kollegjum) i rada notarjalna (art. 26. p. o. n.).

Zakres działania tak walnego zgromadzenia jak i rady notarjalnej został w nowem prawie w porównaniu z kompetencjami dawnemi istniejących w Małopolsce kollegjów i izb notarjalnych znacznie uszczuplony.

Kompetencja izb notarjalnych określoną jest art.

12 § 3, 17, 18 § 2, 19, 20, 27 § 2 i 4. 28 L. 2. 5 i 6, 34—36, 38, 40, 41 § 2, 47 lit. a b (§ 1) 48 § 2. 53 § 2 i 3, 54, 57 § 1. 58 § 2. 59 § 1 i 2 L. 2, 62 § 1. 112, 126 § 3 i 4. oraz 131, § 2 i 3. p. o. n.

Z drugiej strony prawdziwą zdobyczą nowego prawa jest wprowadzenie czynnika notarjalnego do sądownictwa dyscyplinarnego i stworzenie jednego systemu kar. Art. 47 p. o. n. powołuje do orzekania w sprawach dyscyplinarnych sąd dyscyplinarny izby notarjalnej, urzędujący przy radzie notarjalnej na oskarżenie notarjusza będącego rzecznikiem oskarżenia w składzie 2 notarjuszów oraz jednego sędziego okręgowego — tudzież sąd dyscyplinarny odwoławczy izby notarjalnej orzekający w drugiej instancji w składzie dwóch sędziów apelacyjnych, oraz jednego notarjusza z grona rady notarjalnej.

W braku postępowania porządkowego pozbawia nowe prawo radę notarjalną jako ciało samorządowe jakiejkolwiek jurysdykcji, rozszerza zato skalę kar dyscyplinarnych o upomnienie i naganę (dawne kary porządkowe), (art. 45).

W ten sposób kładzie nowa ustawa kres niepewności dotychczas dającej się odczuwać w ustawie austryjackiej, gdzie w praktyce jedno i tosamo przewinienie służbowe notarjusza ścigane mogło być równolegle jako przewinienie porządkowe przez same izby notarjalne oraz jako występek służbowy przez sądy dyscyplinarne okręgów apelacyjnych.

Dziś dyscyplinarnemu postępowaniu podlegać będą wszystkie przewinienia służbowe i wszystkie uchybienia powadze lub godności stanowiska notarjuszy (art. 44 p. o. n.).

Od zasady powyższej wprowadza nowe prawo jeden jedyny wyjątek w przepisie art. 27. § 4. w którym głosi: „nie przybycie na walne zgromadzenie (izby) bez dostatecznego usprawiedliwienia się w ciągu 8 dni po terminie zgromadzenia, pociąga za sobą karę *porządkową* w wysokości do 100 złotych".

Sądzić należy, że w tym jednym wypadku grzywnę nałoży rada notarjalna i w tym jednym wypadku ściągnie ją też rada notarjalna (przepis bowiem art. 53 § 3. p. o. n. odnosi się wyłącznie do wykonania kar dyscyplinarnych).

Za pewną zdobycz dla samorządu notarjalnego uważać również można zapewnienie notarjatowi samemu większego jak dotąd wpływu na wyniki egzaminów notarjalnych przez wprowadzenie przepisu art. 59 p. o. n. wedle którego egzamina składane będą przed komisją egzaminacyjną czynną przy radzie notarjalnej tego okręgu, w którym aplikant notarjalny odbywa aplikację.

W skład komisji egzaminacyjnej wejdą 1 sędzia sądu apelacyjnego, delegowany przez prezesa tegoż sądu oraz trzej notarjusze delegowani przez radę notarjalną.

Ograniczenie samorządu w nowej ustawie znajdujemy przedewszystkiem w usunięciu rady notarjalnej od jakiegokolwiek wpływu przy obsadzaniu stanowisk notarjuszów.

W ustawie brak jakichkolwiek przepisów o trybie postępowania przy wnoszeniu podań o stanowisko notarjusza trudno zaś przypuścić by podania takie miały być wnoszone wprost do Pana Ministra sprawiedliwości, któremu, jako nie znającemu kwalifikacyj kompetentów trudno byłoby powziąć decyzję bez potrzeby odnoszenia się do niższych instancyj np. prezesów sądów apelacyjnych lub okręgowych względnie nawet izb notarjalnych z żądaniem podania opinji o wartości kompetentów.

XII. Nowe prawo idąc z postępem i duchem czasu upraszcza w dużej mierze urzędowanie notarjusza odstępując w wielu wypadkach od przestarzałego formalizmu dotąd obowiązujących ustaw zaborców.

Do przepisów o tym charakterze należy między innemi:

1. przepis art. 69. § 2. p. o. n., wedle którego uproszczono stwierdzanie tożsamości osób przy sporządzaniu czynności notarjalnej;
2. przepis art. 77 p. o. n., wedle którego dokumenty notarjalne można sporządzać na maszynie do pisania lub na formularzach drukowanych;
3. przepis art. 84. § 1. lit. 7. art. 91. art. 92 § 2. art. 95, wedle których oryginały aktów notarjalnych, wypisy, odpisy wierzytelne i poświadczenia notarjusz podpisuje, przyczem nie postanowiono nigdzie, że podpis ten (jak to miało miejsce w dotychczasowej austryjackiej ustawie), musi obejmować imię i nazwisko notarjusza z wypisanym własnoręcznie dodatkiem „notarjusz";
4. przepis art. 102. p. o. n. wedle którego notarjuszowi wolno posługiwać się swoimi pomocnikami upoważnionemi do tego przez prezesa sądu okręgowego przy dokonywaniu doręczeń oświadczeń przewidzianych w art. 101. p. o. n.;
5. przepis art. 103. p. o. n., wedle którego protokóły z walnych zgromadzeń spólników spółki akcyjnej i innych spółek lub spółdzielni podpisuje tylko notarjusz i przewodniczący zgromadzenia.

Za niepotrzebne, zdaniem mojem, obciążenie notarjusza pewnemi formalnościami zresztą niecelowemi, uważać należy postanowienia:

a) artykułu 111 § 2. p. o. n., który wkłada na notarjusza obowiązek oprawiania oryginałów aktów i protokółów w porządku chronologicz-

nym w jeden lub kilka zeszytów z każdego roku kalendarzowego;

b) art. 116 b i 120 p. o. n. wedle których nałożony jest na notarjusza obowiązek prowadzenia księgi protestów niezależnie od obowiązku przechowywania odpisów protestów w chronologicznym porządku w oddzielnych zeszytach (art. 111 § 3 p. o. n.);

d) art. 117 § 1. p. o. n. wedle którego do repertorjum wciągać należy w porządku chronologicznym w s z y s t k i e dokonane czynności notarjalne z wyjątkiem protestów, a więc i poświadczenia zgodności odpisu lub wyciągu z okazanym oryginałem (art. 97 § 1 p. o. n.).

XIII. Zasadzie wprowadzenia t. zw. przymusu notarjalnego czyni nowe prawo zadość przepisem art. 82 p. o. n. który stanowi: „umowy o przejście, ograniczenie lub obciążenie prawa własności do nieruchomości powinny być pod nieważnością samej umowy sporządzane w formie aktu notarjalnego"— „Pełnomocnictwa na których podstawie mają być zawarte przed notarjuszem umowy wymienione (wyżej) wymagają do swej ważności formy aktu notarjalnego".

Od zasady tej istnieją jednak przewidziane w samej ustawie wyjątki i tak:

1) w postępowaniu sądowem formę aktu rejentalnego zastępuje ugoda, układ lub orzeczenie sądowe,
2) wedle art. 129. p. o. n. przepis art. 82. nie narusza uprawnień władz administracyjnych wynikających z ustaw szczególnych; nie mniej pozostają w mocy przepisy ustaw szczególnych dopuszczające formę aktu prywatnego dla umów, których skuteczność prawna jest uzależniona od zezwolenia lub zatwierdzenia właściwej władzy ziemskiej.

XIV. Dalszą wreszcie zdobyczą notarjatu małopolskiego jest przepis art. 142 p. o. n. który głosi: „z dniem wejścia w życie (1. stycznia 1934. r.) prawa niniejszego ustaje właściwość sądu dla dokonywania czynności, które może sporządzać notarjusz, a w szczególności ustaje prawo sądów do przyjmowania oświadczeń ostatniej woli".

Jak z cytowanego dosłownie brzmienia powyższego przepisu wypływa już od dnia 1. stycznia 1934 r. nie będą mogły sądy protestować weksli, ani legalizować podpisów, ani wreszcie uwierzytelniać odpisów dla stron.

Ten skutek omawianego przepisu łączy się z zasadą t. zw. przymusu notarjalnego i zupełnie ścisłe jego przeprowadzenie w praktyce ułatwia.

Nowe prawo notarjalne, jak widzimy przeprowadza konsekwentnie rozdział kompetencji pomiędzy poszczególnemi grupami organów wymiaru sprawiedliwości sensu largo i kładzie nareszcie tamę tej zwłaszcza w Małopolsce dotąd istniejącej anormalności, że notarjat, który utworzono dla spełniania pewnych ustawą określonych czynności urzędowych znajdował konkurenta w samych sądach i w adwokaturze.

XV. Uzupełnieniem unifikacji jest wreszcie w nowem prawie notarjalnem przepis art. 148. którym wprowadza się zmiany w obowiązującej ustawie o opłatach stemplowych w tym kierunku, że uchylone zostają postanowienia partykularne tej ostatniej ustawy w odniesieniu do Małopolski i b. Śląska Cieszyńskiego dotycznie pobierania opłat stemplowych od pism. Ta nowelizacja ustawy stemplowej powołuje notarjat Małopolski na równi z notarjatem pozostałych ziem Rzeczypospolitej do wymiaru i poboru opłaty stemplowej:

1) od sporządzonych aktów notarjalnych z wyjątkiem uchwał o powiększeniu kapitału zakładowego spółek akcyjnych i komandytowo akcyjnych;
2) od pism oryginalnych, ich wtóropisów, odpisów i tłómaczeń przedstawionych notarjuszowi celem dokonania czynności urzędowej;
3) od sprzedaży dokonanej przed notarjuszem drogą licytacji (art. 27 u. o. o. s.).

Na tem byłaby wyczerpana ogólna charakterystyka nowego prawa o notarjacie. Zaletą całości jest krótkość, zwięzłość, systematyczny układ oraz poprawny język polski.

WIKTOR NATANSON

PRAWO O NOTARJACIE
W ZESTAWIENIU SYSTEMATYCZNEM*)

3. ZAKRES DZIAŁANIA RADY NOTARJALNEJ

Zakres działania rady notarjalnej, jako organu (wykonawczego i zarządzającego) izby notarjalnej (por. art. 26), uregulowany jest zasadniczo w art. 34, obejmującym 11 punktów, z których 1—6 i 9 mają charakter norm materjalnych, częściowo rozwiniętych w innych przepisach prawa o notarjacie; punkty 7, 8 i 10 należą raczej do dziedziny formalnej, a mianowicie punkt 7 o administracji i zarządzie majątkiem izby, punkt 8 o zwoływaniu walnych zgromadzeń i wykonywaniu uchwał i punkt 10, stanowiący, że rada sama uchwala sobie regulamin wewnętrznego urzędowania (pod bezpośrednim nadzorem prezesa sądu apelacyjnego — por .art. 40); wreszcie punkt 11 odsyła do innych przepisów prawa, określających czynności rady notarjalnej.

Wypada przeto cały ten materjał usystematyzować, by ustawowy zakres działania rady notarjalnej ująć w postaci najbardziej przejrzystej, przyczem ze względów metodologicznych wypadnie wyłączyć z poniższego zestawienia kompetencje organizacyjne rady notarjalnej w stosunku do walnego zgromadzenia notarjuszów i tę sprawę, jako dotyczącą formalnego prawa korporacyjnego notarjatu, omówić osobno (w następnym numerze: „Zasady ustroju izby notarjalnej").

1. Wykonywanie nadzoru nad notarjuszami, asesorami, aplikantami i zastępcami. Fundamentalną w tym względzie normę zawiera art. 34, p. 1, używający określenia „czuwanie", równoznacznego w tym wypadku z pojęciem nadzoru.

Nadzór ten w stosunku do *notarjuszów* polega:

a) na perjodycznem przeprowadzaniu rewizji kancelarji notarjalnych w okręgu izbowym (art. 38, który mówi już wyraźnie o „nadzorze", w pojęciu przeto tego przepisu nadzór w ścisłem znaczeniu sprowadza się tylko do rewizji): w ten sposób wyraża się czuwanie rady notarjalnej nad należytem wykonywaniem przez notarjuszów ich obowiązków (por. brzmienie art. 34, p. 1), które powinny być spełniane zgodnie z prawem i sumieniem (art. 13);

b) na wszechstronnej kontroli ogólnej, nie ujętej normatywnie, a zmierzającej do utrzymania powagi i godności stanowiska notarjusza (dtto art. 34, p. 1, w związku z art. 13).

Sankcję wykonywanego przez radę notarjalną nadzoru zawiera art. 44 o odpowiedzialności dyscyplinarnej notarjuszów za: przewinienia służbowe (ad — *a*) i uchybienia powadze lub godności stanowiska (ad — *b*).

Nadzór w stosunku do *asesorów* polega, jak i w stosunku do notarjuszów, tak jak powyżej w punkcie *a*), jeżeli asesor sprawuje obowiązki notarjusza (por. art. 21) lub jeżeli asesor sprawuje zastępstwo i wyznaczony został bez zgody zastępowanego notarjusza (por. art. 43 § 2), i w ograniczonym zakresie co do zwykłego zastępstwa notarjusza, oraz w całej rozciągłości tak, jak powyżej w punkcie *b)* na ochronie powagi i godności stanowiska „notarjalnego" (por. brzmienie art. 34, p. 1). Sankcja — jak i względem notarjuszów (por. art. 62 § 2).

Nadzór w stosunku do *aplikantów* polega na kontroli wykonania przepisów art. 58 oraz tak, jak i względem asesorów — na ochronie powagi i godności stanowiska „notarjalnego" (dtto art. 34, p. 1). Sankcja — przepis art. 62 § 1 (skreślenie aplikanta z listy).

Nadzór w stosunku do *zastępców*, nie będących asesorami (art. 131 § 1, 145 § 1), polega na wszechstronnej kontroli ze stanowiska zawodowego i moralnego pod sankcją skreślenia z listy (por. art. 131 § 2, 145 § 2).

2. Udział w sądownictwie dyscyplinarnem (art. 34, p. 2), sprowadzający się do:

a) delegowania dwuch *sędziów* (członków rady — art. 32 § 1) do zespołu orzekającego sądu dyscyplinarnego izby notarjalnej (art. 47 § 1-a);

b) delegowania jednego *sędziego* (członka rady — art. 32 § 1) do zespołu orzekającego sądu dyscyplinarnego odwoławczego izby notarjalnej (art. 47 § 1—b);

c) sprawowania *rzecznictwa* dyscyplinarnego (art. 48 § 2) przez wyznaczonego członka rady (art. 32 § 1);

d) wykonania *kar* — upomnienia i nagany, orzeczonych przez sąd dyscyplinarny (art. 53 § 3);

*) p. „Przegląd Notarjalny", Nr. 11, str. 6 i nast.

e) prowadzenia *biurowości* (sekretarjatów) sądów dyscyplinarnych (art. 54).

3. W zakresie aplikacji notarjalnej rada notarjalna:

a) rozstrzyga o *przyjęciu* w poczet aplikantów notarjalnych po uzyskaniu w każdym wypadku zgody prezesa sądu apelacyjnego (art. 57 § 1);

b) decyduje o *skróceniu* czasu aplikacji w okresie przejściowym (art. 131 § 3, art. 145 § 3);

c) kieruje *wykształceniem zawodowem* aplikantów notarjalnych (art. 34, p. 4) i w tym celu organizuje specjalne prace (art. 58 § 2);

d) sprawuje *nadzór* nad aplikantami notarjalnymi (p. wyżej — 1);

e) wyłania komisję egzaminacyjną dla aplikantów (art. 59 § 1), do której deleguje trzech notarjuszów, nie koniecznie członków rady (art. 59 § 2), i organizuje *egzaminy notarjalne*, do których mogą przystępować aplikanci po odbyciu aplikacji (art. 59 § 1).

4. Prowadzenie list (art. 34, p. 9) należy do rady notarjalnej w następującym zakresie:

a) listę *notarjuszów* rada prowadzi urzędowo (art. 34, p. 9), bez potrzeby komunikowania jej komukolwiek;

b) listy *asesorów i aplikantów*, jako też wszelkie zmiany na tych listach, rada komunikuje prezesowi sądu apelacyjnego i prezesom sądów okręgowych okręgu izbowego (art. 36);

c) listę *zastępców* z art. 131 i 145 rada komunikuje, jak wyżej pod *b)*.

5. Funkcje rozjemcze rada notarjalna sprawuje:

a) między notarjuszami, asesorami i aplikantami notarjalnymi na tle wykonywania obowiązków urzędowych, z wyłączeniem wypadków, gdy naruszony jest interes publiczny (art. 34, p. 5): w tych wypadkach istota konfliktu może kwalifikować się do postępowania w trybie nadzorczym z ewent. zastosowaniem sankcji dyscyplinarnej;

b) między notarjuszem a stronami w przedmiocie ustalenia należnego notarjuszowi wynagrodzenia (art. 34, p. 3).

6. Wymierzanie kar porządkowych: prawo takie przysługuje radzie notarjalnej tylko w *jednym* wypadku, a mianowicie w stosunku do notarjuszów, którzy bez usprawiedliwienia nie uczestniczą w walnem zgromadzeniu (art. 27 § 4).

7. Zgłaszanie wniosków: radzie notarjalnej przysługuje prawo zgłoszenia wniosku co do *przeniesienia notarjusza* na inne stanowisko (art. 12 § 3).

8. Wydawanie opinji jest prawem i obowiązkiem rady notarjalnej w następujących wypadkach:

a) na żądanie prezesa sądu apelacyjnego — co do oznaczenia *godzin urzędowych* w okręgu izbowym (art. 19 § 1);

b) na żądanie prezesa sądu okręgowego — co do *stanowisk i zajęć ubocznych* notarjusza (art. 17);

c) na żądanie prezesa sądu okręgowego — co do zarządzenia pełnienia przez notarjusza czynności *poza jego siedzibą urzędową* (art. 18 § 2).

9. Przyjmowanie zawiadomień: rada notarjalna w jednym wypadku, a mianowicie w razie *przerwania urzędowania* przez notarjusza na przeciąg najwyżej trzech dni (art. 20 § 1), winna być o tem przez notarjusza zawiadomiona.

10. Przyznawanie prawa ubóstwa: rada notarjalna wyznacza *stronie niezamożnej* notarjusza do załatwienia czynności poniżej należnego wynagrodzenia lub zupełnie darmowo (art. 34, p. 6).

11. Przejęcie akt i ksiąg notarjusza w razie jego śmierci, zwolnienia ze stanowiska lub zawieszenia w urzędowaniu, i dokonanie w związku z tem *odpowiednich czynności* należy do rady notarjalnej, która deleguje w tym celu notarjusza lub asesora (art. 112).

12. Poświadczanie repertorjów należy do atrybucji *prezesa* rady notarjalnej (art. 119 § 1); jest to jedyny zresztą wypadek, gdy prawo o notarjacie precyzuje czynności prezesa w dziedzinie właściwości rzeczowej rady notarjalnej; to też jakkolwiek poświadczanie repertorjów jest funkcją, która musi być spełniona przez prezesa (ewent. wiceprezesa — por. art. 33) osobiście, jednakże w systemie prawa o notarjacie należy ją zaliczyć do zakresu działania rady notarjalnej.

Obok, na następnej stronie, rozpoczynamy druk pracy prof. Jana Namitkiewicza, sędziego Sądu Najwyższego, o nowem prawie o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością.

Pracę tę, ujętą pod kątem bezpośrednich zainteresowań notarjatu, będziemy drukować w kilku kolejnych numerach.

JAN NAMITKIEWICZ

PRAWO O SPÓŁKACH Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

UWAGI I KOMENTARZE

I.

Formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością stworzono z myślą o takich zrzeszeniach, dla których żadna inna z istniejących form spółkowych nie była przydatna. Wypracowując reglamentację tej spółki, myślano o zrzeszeniach, któreby się składały z niewielkiej ilości uczestników, biorących udział bezpośredni w pracach przedsiębiorstwa spółkowego i związanych osobiście ze spółką i któreby miały nieskomplikowaną organizację, niewielkie obroty, zwalniające je od potrzeby ujawniania bilansów. Obecne spółki z o. o. często jednak dalekie są od celów, które sobie ongiś te spółki zakładały. Powstają bowiem nierzadko spółki o dużych kapitałach i obrotach, ze znaczną ilością członków i organizacją, zbliżoną do spółek akcyjnych. To też w obecnych czasach istnieje tendencja zbliżenia tych spółek raczej do formacji akcyjnej, a nie spółki osobowej; już w ustawie niemieckiej z 1892 r. przeważyła ta tendencja tak, iż, jak się autorowie niemieccy wyrażają, „spółka z ogran. odpow. stała się małą spółką akcyjną" (*Brodmann, Gesetz betreff. die G. m. b. H.*, 1930 r., str. 3).

Nowe polskie prawo, jak i inne współczesne ustawy o spółkach z ogran. odp. (portugal. z 1901 r., austr. z 1906 r. w red. z 1921 i 1924 r., czeska z 1920 r., bułgar. z 1924 r., gdańska w red. z 1921 r.), choć „w wielu materjach wzoruje się na postanowieniach prawa o spółce akcyjnej" (uzasadnienie projektu, str. 46), idąc w kierunku traktowania spółki z o. o. jako formacji, pokrewnej spółce akcyjnej, przeprowadza trzy zasadnicze różnice między spółką z o. o. a spółką akcyjną. Różnice te polegają: na swoistem uregulowaniu sprawy zbycia udziałów spółkowych (art. 15 i in.), 2) na odmiennej organizacji spółki i uregulowaniu wewnętrznych stosunków oraz nadaniu postanowieniom w tych przedmiotach charakteru dyspozytywnego i 3) na odmiennem ujęciu prawnem kapitału spółkowego, jego wniesienia i utrzymania przez spólników. Poniżej przytaczam kilka *różnic między spółką z o. o. a spółką akcyjną* (prócz wymienionych pod 1) i 2).

1) Kapitał w spółce akcyjnej dzieli się na pewną ilość udziałów o jednakowej cenie nominalnej, które mogą w większej ilości należeć do każdego akcjonarjusza, — natomiast w spółkach z o. o., w których spólnik może mieć tylko jeden udział (art. 2) udziały te będą bądź równej, bądź nierównej wysokości, które są podzielne (art. 16), gdy akcje są niepodzielne (art. 28 pr. akc.); świadczenia pieniężne w spółkach akcyjnych (art. 1 ust. 2) idą na powiększenie kapitału spółki, a dopłaty wzamian za uprzywilejowanie akcyj (art. 39) idą na kapitał zapasowy (art. 109 ust. 3), — w spółce z o. o. dopłaty są czemś w rodzaju pożyczki wewnętrznej i mogą być zwracane (art. 28). Za szkody przy aportowem założycielstwie spółki akcyjnej odpowiadają założyciele wraz z innemi osobami, biorącemi udział w założeniu spółki akcyjnej (art. 149), — w spółkach z o. o. za brakującą wartość przy nadmiernie wygórowanem oszacowaniu odpowiedzialni są również spólnicy, wnoszący aport (art. 25). Akcje w zasadzie nie mogą być mniejsze, niż na 100 zł. (art. 30), — udziały w spółkach z o. o. nie mniejsze od 500 zł. (art. 2, 16);

2) prawo akcyjne zapewnia mniejszości spólników (przedstawiających bądź 1/5, badź 1/10 kapitału) szereg uprawnień, — prawo o spółkach z o. o. w ograniczonych przypadkach (art. 61 co do zwołania wal. go zgromadzenia, art. 90 co do żądania rozwiązania spółki wyrokiem sądowym, art. 93 co do żądania rozwiązania spółki wyrokiem sądowym, art. 93 co do żądania odwołania likwidatorów, art. 104 co do wystąpienia spólnika o odszkodowanie przeciwko członkom władz, art. 51 co do żądania zbadania rachunkowości przez biegłych);

3) organ kontroli jest w spółce akcyjnej koniecznym organem (art. 90 pr. akc.), — w spółce z o. o. organ kontroli jest fakultatywny (art. 43);

4) zarządcy są w spółce z o. o. odwołalni w każdej chwili (art. 80 pr. akc.), — w spółce z o. o. umowa spółkowa może zawierać inne postanowienia w tej mierze i ograniczyć prawo odwołalności do ważnych powodów (art. 35).

Prawo o spółkach z o. o. zawiera wyjątkowy przepis o *odpowiedzialności zarządców za zobowiązania spółki, względem osób trzecich*, w razie, gdy egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczną (art. 128). Prawo akcyjne, w art. 159, odsyła do prawa powszechnego w kwestji dochodzenia roszczeń osób trzecich o wynagrodzenie szkody, zrządzonej im bezpośrednio.

5) W spółce akcyjnej uchwały spólników zapadają na walnem zgromadzeniu, — w spółce z o. o. również bez odbycia walnego zgromadzenia (art. 55);

6) uchwały, naruszające prawa poszczególnych rodzajów akcyj zapadają w drodze oddzielnego głosowania w każdej grupie akcyj (art. 71 pr. akc.), — według prawa o spółkach z o. o. zgoda wszystkich zainteresowanych spólników jest potrzebna do uchwalenia zmian umowy, zwiększających świadczenia spólników lub uszczuplających przyznane im prawa (art. 66 ust. 3).

Natomiast w prawie o spółkach z o. o. jest dużo przepisów *podobnych do przepisów prawa akcyjnego*, że wymienię tu przepisy, dotyczące:

1) zakazu nabywania własnych akcyj spółki akc.

wraz z sankcjami (art. 126 i 165 pr. akc.) i udziałów spółki z o. o. (art. 24 i 132);

2) skutków wad zarejestrowania (art. 26 pr. akc. i art. 11 prawa o spółkach z o. o.);

3) świadczeń niepieniężnych (art. 48 pr. akc. — art. 26 prawa o sp. z o. o.);

4) odpowiedzialności członków władz za szkodę wobec spółki (art. 152 pr. akc. i 122 prawa o sp. z o. o.);

5) roszczeń o odszkodowanie (art. 155 pr. akc. i 124 prawa o sp. z o. o.);

6) rachunkowości (art. 110—112 pr. akc. i art. 74—82 prawa o sp. z o. o.), w szczególności zaś ujawniania bilansów (art. 110 pr. akc. i 77 prawa o sp. z o. o.); do ogłaszania bilansu obowiązane są tylko spółki z o. o. z kapitałem ponad 250.000 zł.;

7) uchwał, wymagających ukwalifikowanej liczby głosów (art. 68 pr. akc. i art. 66 prawa o sp. z o. o.), co do których zapadnięcia zarówno statut jak i umowa mogą zawierać surowsze warunki;

8) skutków strat bilansowych (art. 112 pr. akc. i art. 40 prawa o sp. z o. o.);

9) zakazu konkurencyjnego członków zarządu (art. 85 pr. akc. i art. 41 pr. o sp. z o. o.). Lista ta bynajmniej nie wyczerpuje wszystkich podobieństw.

Możnaby wskazać następujące *ważniejsze różnice* między przepisami prawa o spółkach z o. o., a przepisami nowego *kodeksu handlowego*, dotyczącemi *spółki jawnej*.

1) W spółkach jawnych spólnicy odpowiadają nieograniczenie i solidarnie (art. 85 § 1 k. h.), — w spółkach z o. o. spólnicy nie odpowiadają osobiście za zobowiązania spółki (art. 1 prawa o sp. z o. o.);

2) spółka jawna zakłada się w celu prowadzenia przedsiębiorstwa zarobkowego w większym rozmiarze (art. 75 k. h.), — spółkę z o. o. zakłada się wogóle w celach gospodarczych (art. 1);

3) umowa spółki jawnej powinna być stwierdzona pismem (art. 77 k. h.), — umowa spółki z o. o. wymaga aktu notarjalnego (art. 3 p. 1);

4) spółka z o. o. nabywa osobowość prawną przez zarejestrowanie (art. 10), — spółka jawna zaczyna istnieć prawnie z rozpoczęciem swej działalności;

5) spólnik spółki jawnej nie jest obowiązany do podwyższenia wkładu (art. 104 k. h.), — w spółkach z o. o. może umowa spółki nałożyć inne obowiązki na spólników, prócz wniesienia wkładu (art. 8) oraz zobowiązań spólników do dopłat (art. 27);

6) przyjęcie spólnika do spółki jawnej wymaga zgody wszystkich spólników, gdyż jest zmianą umowy spółki (art. 78 k. h.), — w spółce z o. o. udziały są w zasadzie zbywalne bez zezwolenia i mogą być dziedziczone (art. 15 i n.);

7) rozwiązanie spółki jawnej *może* nastąpić na skutek śmierci spólnika lub jego upadłości oraz wypowiedzenia (art. 112 k. h.), — w spółce z o. o. z tych przyczyn rozwiązanie nie zachodzi (art. 89);

8) w spółce jawnej spólnicy mają prawo reprezentować spółkę (art. 83 k. h.) i osobiście biorą udział przy prowadzeniu spraw spółki (art. 93 k. h.), — spółkę z o. o. prowadzi zarząd (art. 34 i n.); w spółce jawnej zarząd nie może być powierzony osobom trzecim z wykluczeniem spólników (art. 91 § 1 k. h.), — w spółce z o. o. do zarządu mogą być powołane osoby z poza grona spólników (art. 34 ust. 2);

9) w spółce jawnej każdy spólnik ma prawo i obowiązek zgłaszać spółkę do rejestru (art. 79 § 2), — spółkę z o. o. zgłasza do rejestru zarząd (art. 145);

10) spółka z o. o. może być wyrokiem sądowym rozwiązana na żądanie Prokuratorji Generalnej R. P., jeżeli działalność spółki, naruszając prawo, zagraża interesom Państwa (art. 90 ust. 2), — K. h. w materji spółki jawnej takiego przypadku nie przewiduje.

Zakres zastosowania formacji spółki z o. o. jest dość szeroki. Spółka zawiązuje się w celach gospodarczych (projekt ustawy o spółkach z o. o. przewidywał zawiązywanie się tych spółek „w dowolnym celu"; na niewłaściwość takiego ujęcia sprawy zwróciłem uwagę w artykule drukowanym w Przeglądzie prawa handlowego Nr. 8 z 1932 r., str. 429—431), o ile ustawy nie zawierają ograniczeń . Takie ograniczenie istnieje co do przedsiębiorstw bankowych, koncesja bowiem na przedsiębiorstwo bankowe nie może być udzielona spółce z o. o. (art. 9 rozporządzenia o prawie bankowem z 17 marca 1928 r.), oraz co do prywatnych zakładów ubezpieczeń, które działalność wykonywać mogą jako spółki akcyjne lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych (art. 1 p. 2 rozporządzenia o kontroli ubezpieczeń z 26 stycznia 1928 r.), Po za tem pod formą tej spółki mogą powstawać wogóle wszelkie przedsiębiorstwa, mające cel gospodarczy (handlowe, przemysłowe, górnicze, rękodzielne i t. d.); spółki, których celem jest sprzedawanie, nabywanie i zarządzanie nieruchomościami, lub spółki z celem organizowania przyszłych spółek, również kartele i syndykaty i t. p. Spółka, zawiązana nie w celu gospodarczym lub z celem ustawowo niedozwolonym, byłaby nieważna ab initio.

Spółka z ogr. odp. jest spółką handlową (art. 1; również mówi o tem art. 5 § 2 nowego K. h.) jako też osobą prawną (tenże art. 1).

II.

Przechodzę teraz do omówienia sprawy najbardziej może interesującej czytelników „Przeglądu Notarjalnego", mianowicie do *umowy* (kontraktu) *spółki*.

Do powstania spółki niezbędne jest zawarcie umowy spółki i to w *formie notarjalnej* (art. 3 p. 1); nie wystarcza więc poświadczenie przez notarjusza podpisów założycieli spółki, spisujących umowę pod postacią aktu prywatnego. Wprawdzie w art. 3 brak jest zastrzeżenia o potrzebie formy notarjalnej umowy spółki „pod rygorem nieważności", jak to zastrzeżono w ust. 2 art. 83 odnośnie do uchwały zmieniającej umowę spółki, nie może jednak ulegać wątpliwości, iż umowa zawarta nie w formie aktu notarjalnego jest nieważna ab initio („do powstania spółki... potrzeba..." mówi art. 3). Nie jest dopuszczalne zawarcie spółki w formie sądowej (§ 2 niemieckiej ustawy o spółkach z o. o.), gdyż dyspozycja art. 3 formę tę wyłącza implicite. Kontrakt spółki zawiera się uno actu, a nie w kilku aktach (jak to jest, naprz., przy jednoczesnem zawiązaniu spółki akcyjnej, — art. 8 pr. akc.). „Stopniowe" założenie spółki z o. o. nie jest dopuszczalne; kontrakt powinien

być przez wszystkich spólników — założycieli podpisany jednocześnie.

O tem, co umowa spółki zawierać powinna mówi art. 5 prawa. Prócz tego, w Dziale I o powstaniu spółki, art. 8 nakazuje wymienić w umowie: przyznanie szczególnych korzyści, zastrzeżonych na rzecz spólników oraz nałożenie innych obowiązków, prócz pokrycia udziałów. Art. zaś 7 ust. 1 nakazuje omawiać bliżej wniesiony do spółki aport, art. 26 stanowi, iż należy omówić w umowie spółki sprawę powtarzających się świadczeń, a art. 27 mówi o zobowiązaniu spólników do dopłat.

Art. 5 mówi o takich danych, które *obowiązkowo* omówione być muszą w *każdym* kontrakcie; inne artykuły dotyczą danych, które kontrakt omawiać może o ile zachodzą okoliczności w tych artykułach przewidziane.

Ponieważ prawo o spółkach z o. o. nie wskazuje minimalnej *ilości uczestników* dla zawiązania spółki (prawo franc., ang. i proj. belgijski wyraźnie stanowią, iż dla zaistnienia spółki wymagana jest liczba conajmniej dwóch uczestników), przeto należy uważać, iż wystarcza, gdy conajmniej dwie osoby zawarły umowę spółki (spółka akc. musi mieć trzech założycieli, wyjąwszy, gdy założycielem jest Państwo lub związek samorządu terytorjalnego — art. 2 pr. akc.; spółdzielnia musi liczyć conajmniej 10 członków, a gdy chodzi o spółdzielnię, złożoną wyłącznie z osób prawnych — trzech, stosownie do art. 13 ustawy o spółdzielniach). Umowa spółki jest więc nieważna, gdy ją zawrą dwie osoby w zastępstwie jednej i tej samej osoby trzeciej, jako jej pełnomocnicy. Jeżeli dwie osoby działają we własnem imieniu, choć na rachunek trzeciego, — umowa jest ważna. Kilku założycieli może zresztą przedstawiać jedna osoba, przez nich upoważniona.

Jest oczywiście zgoła innem zagadnienie, czy w razie połączenia udziałów w jednych rękach spółka wygasa (ob. uwagi moje w tej kwestji w „Przeglądzie prawa handl.“, 1932 r. str. 432); t. zw. *Einmanngesellschaft, one man company,* uświęcona w Niemczech przez obfite już orzecznictwo, ma sporo przeciwników w doktrynie; we Francji orzecznictwo i doktryna są przeciwne spółkom jednoosobowym. Konstrukcyjnie chodziłoby w spółkach o jednym spólniku raczej o jednoosobowe przedsiębiorstwo z ograniczoną odpowiedzialnością.

Założycielami mogą być osoby prawne, również spółka jawna i komandytowa, lecz nie spółka prawa cywilnego i niezarejestrowane stowarzyszenie lub związek, ani też firmy jednoosobowe, a tylko każdorazowy jej właściciel we własnem imieniu; może zawrzeć umowę spółki z o. o. spółka jawna lub komandytowa z własnym spólnikiem. Powiększenie liczby spólników może dziać się tylko przez powiększenie kapitału (art. 84—86), lub podział udziału (art. 16).

Zastrzeżenia lub ograniczenia w oświadczeniu o przystąpieniu do spółki pozbawiają oświadczenie mocy o przystąpieniu do spółki pod warunkiem zawieszającym lub rozwiązującym. Względem spółki nieważne jest zastrzeżenie nieujawnione. Zastrzeżenie, iż objęcie udziału staje się niewiążące w razie niezarejestrowania spółki w określonym czasie, nie stoi na przeszkodzie zarejestrowaniu, gdy zgłoszenie do zarejestrowania nastąpiło przed upływem tego czasu. Nieważność przystąpienia jednego z uczestników nie sprowadza nieważności przystąpienia innych.

Pełnomocnictwo do zawarcia umowy (art. 3 ust. 2) może być zawarte w akcie prywatnym, lecz podpis mocodawcy powinien być uwierzytelniony przez notarjusza (art. 94 i 96 nowego prawa o notarjacie); pełnomocnictwo musi się odnosić do zawarcia umowy spółki, nie potrzebuje jednak wymieniać wysokości objąć się mającego udziału, pełnomocnictwo ogólne jest wystarczające (komentarz *Staub'a* do niemieckiej ustawy o spółkach z o. o. § 2, uwaga 7); ważność pełnomocnictwa w stosunku do trzeciego w dobrej wierze nie wpływa na ważność samej czynności. Późniejsze potwierdzenie działania jest wykluczone. Jeżeli pomimo wadliwego poświadczenia nastąpiło zarejestrowanie spółki, uważać należy, iż przeszkoda usunięta została. Ustawowi zastępcy nie mogą być uważani za pełnomocników, a przeto ich legitymacja nie wymaga poświadczenia.

Art. 5 wśród *istotnych warunków* umowy spółki wymienia firmę i siedzibę. *Firma* jest nazwą, pod którą spółka działać będzie i pod którą będą podpisywane jej zobowiązania. Spółkę z o. o. można prowadzić pod jedną tylko firmą. Firma stanowi pierwiastek istotny spółki i bez niej spółka istnieć nie może. Może wszakże firma być zmieniona i może być wraz z przedsiębiorstwem spółki zbyta (art. 34 k. h.). Do firmy spółki z o. o. stosują się ogólne zasady o firmie (w szczególności przepisy art. 26—38 nowego k. h.), a więc i zasada prawdziwości firmy, jako też co do dodatków (zakaz dodatków, wprowadzających w błąd), prócz tego art. 6 nieco odmiennie, niż art. 29 nowego k. h. (równoległość tych dwóch artykułów nie da się, moim zdaniem, usprawiedliwić!), stanowi, iż firma spółki z o. o. powinna oznaczać przedmiot przedsiębiorstwa (t. zw. firma rzeczowa), albo zawierać nazwę dowolnie obraną (a więc nazwę „fantastyczną“), może też firma zawierać nazwisko osób fizycznych jedynie za ich zgodą, — która to zgoda musi już istnieć przy spisywaniu umowy spółki, — lub, wreszcie, nazwiska osób zmarłych, w tym jednak przypadku spadkobiercy tych osób powinni wyrazić swą zgodę, co również należy stwierdziś przed wniesieniem nazwiska osoby zmarłej do umowy spółkowej.

Firma rzeczowa powinna określać istotnie przedmiot przedsiębiorstwa tak, aby ten przedmiot jasno z firmy wynikał. Warunek uzyskania zgody na używanie nazwiska żyjącej osoby lub zmarłej stoi na przeszkodzie dowolnemu przybieraniu nazwiska jakiejś znanej osoby lub pseudonimu. Nie wynika z ustawy, aby należało w firmie ujawniać imię lub dodatek, iż niewiasta, której nazwisko figuruje w firmie, jest mężatką. Art. 6 stanowi, iż wyraz „spółka“ w firmie spółki z o. o. nie może być skrócony, odmiennie od Dekretu o rejestrze handlowym, który w art. 26 przepisuje, iż firma spółki z o. o. powinna zawierać wyrazy: „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“, których należy używać bez skrócenia. Ten ostatni przepis, zresztą, rzadko był stosowany,

a orzecznictwo zna przypadki, iż sądy merytoryczne zasądzały od podpisanych na zobowiązaniach zarządców spółek z o. o. osobiście, jeżeli wyrazy „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“ były podane w skróceniu.

Siedziba musi być oznaczona w umowie spółki; może ona być tylko jedna, lecz wybrana być może w którejkolwiek miejscowości kraju; siedzibę uważa się za miejsce, w którem znajduje się zarząd i główny zakład przedsiębiorstwa spółki.

Przedmiot przedsiębiorstwa można podać w sposób ogólny, byleby zrozumiały; można więc oznaczyć ten przedmiot w taki sposób: „prowadzenie czynności handlowych wszelkiego rodzaju w dziedzinie...“, byleby było widoczne, iż spółka powstaje dla celu dozwolonego.

Jeżeli *czas trwania* spółki jest ograniczony należy to podać w umowie spółki. Prócz ścisłego oznaczenia z wymienieniem daty, można też oznaczyć kres działania spółki osiągnięciem danego celu, o ile jednak jego osiągnięcie daje się z góry przewidzieć. Można przewidzieć prawo wypowiedzenia istnienia spółki i zastrzec je jako prawo spólników; orzecznictwo niemieckie uważa, iż w tym przypadku większość spólników nie może powziąć uchwały o dalszem prowadzeniu spółki, a należy wtedy założyć nową spółkę. Uchwałę, ograniczającą czas trwania spółki, należy uważać za uchwałę zmiany umowy spółkowej.

W umowie powinien być oznaczony *kapitał* zakładowy spółki, który nie może wynosić mniej, niż 10,000 zł. (art. 2 ust. 2). Ponieważ art. 3 ust. 1 p. 3 wymaga do powstania spółki wniesienia *całego* kapitału zakładowego, przeto w umowie spółki musi zawierać się stwierdzenie, iż kapitał ten istotnie „wniesiony“ t. j. zebrany został i znajduje się w określonym miejscu. Prawo przewiduje odpowiedzialność zgłaszających spółkę do rejestru handlowego członków zarządu w razie podania fałszywych danych co do wpłacenia udziałów pieniężnych przy powstaniu spółki, mianowicie art. 120 przewiduje ich odpowiedzialność solidarną za spółkę wobec *wierzycieli* spółki w ciągu 5 lat od dnia zarejestrowania spółki; odpowiedzialność ta rozciąga się na szkody, zrządzone wierzycielom na skutek niewniesienia do spółki jej kapitału zakładowego; jest to konsekwencja zasady, iż kapitał zakładowy w spółce jest przeznaczony do zaspokojenia pretensyj wierzycieli spółki.

Można, oczywiście, mieć wątpliwości, czy przepis o wpłacie całego kapitału, — mający wyraźnie na celu podniesienie zaufania do zdolności kredytowej formy spółki z o. o., — jest racjonalny, gdy chodzi o kapitał znacznie większy, niż 10,000 zł. Ankieta, rozpisana po przygotowaniu 1-go projektu prawa o spółkach z ogr. odp., wykazuje, iż sfery gospodarcze uważają taki obowiązek za utrudniający powstanie spółki i nie ułatwiający jej kredytu, który w spółkach z o. o. opiera się głównie na gwarancjach, jakie dają spólnicy lub zarządcy.

Maximum kapitału nie jest określone (jak to, naprz., przewiduje projekt szwajc. do wysokości 5 milj. fr. szwajc.). Oczywiście, spółki takie jak zarządzane ongiś przez Stinnesa lub spółka Siemens, Schuckert G. m. b. H. o kapitale 100 milj. marek są zjawiskami nienormalnemi. Gdy chodzi o Polskę, obawy takie wydają się w czasach dzisiejszych płonne.

Z przepisu, uzależniającego powstanie spółki od zawarcia umowy notarjalnej i wniesienia całego kapitału zakładowego jednorazowo, wynika, iż nie jest dopuszczalne zebranie kapitału przez subskrypcję, który to sposób jest właściwy spółkom akcyjnym.

Umowie pozostawione jest określenie, czy spólnik może mieć tylko jeden udział, czy większą ilość *udziałów* oraz wskazanie wysokości udziałów (art. 2 i 5). Istnieje więc swoboda wyboru systemu posiadania przez każdego spólnika jednego udziału (system germański) lub systemu kilku udziałów równych i niepodzielnych (system Dekretu z r. 1919 i ustawy franc. z r. 1925). W każdym razie wysokość udziału nie może być niższa od 500 zł. (art. 2 ust. 2). Na każde pełne 100 zł. udziału przypada w zasadzie jeden głos, o ile umowa inaczej nie stanowi (art. 67). Można więc w umowie zastrzec, iż jeden głos przypada na sumę mniejszą lub w drodze nadania szczególnych korzyści (art. 8) przewidzieć nawet uprzywilejowanie co do głosu (analogja z uprzywilejowaniem akcji co do głosu; odwołalność zarządców w każdej chwili, przewidziana w art. 35, chroni przed niebezpieczeństwem, mogącem grozić z powodu uprzywilejowania co do głosu zarządców w spółce). System jedynego udziału ma na celu utrudnienie niebezpiecznego dla spółek z o. o. obrotu tytułami. Wystawianie na udziały lub prawa do zysków dokumentów na okaziciela lub na zlecenie jest, zresztą, zabronione art. 14 pod groźbą kary aresztu lub grzywny, przewidzianej w art. 133; prawo jednak nie zabrania wystawiania tytułów imiennych (inaczej w ustawie francuskiej z 1925 r. i w projekcie belgij.); taki jednak tytuł nie może być papierem wartościowym, jest tylko środkiem dowodu (porów. projekt szwajc. art. 789). Pozostawienie swobody w urządzeniu wewnętrznych stosunków w spółce w odniesieniu do udziałów można traktować jako skutek niezdecydowania ustawodawcy polskiego, choć da się ono usprawiedliwić chęcią stworzenia kompromisu wobec istnienia dotąd na obszarze Polski obydwóch systemów.

Jeżeli według umowy spółkowej każdy spólnik może posiadać tylko jeden udział, udziały takie mogą być bądź równej, bądź nierównej wysokości; jeżeli dopuszczona jest wielość udziałów, wówczas wszystkie udziały w kapitale zakładowym muszą być równe. Jeżeli zestawić ten wymóg równości udziałów, z możliwością przyznania spólnikom szczególnych korzyści (art. 8), a zatem z możliwością stworzenia kategorji udziałów uprzywilejowanych, względnie obciążonych pewnymi obowiązkami, może powstać na pierwszy rzut oka pewna sprzeczność między temi zasadami.

Przewidziane w art. 8 szczególne obowiązki, względnie korzyści mogą być dwóch rodzajów: bądź przyznane stricto sensu spólnikowi osobiście; w tym przypadku podmiotem tych praw i obowiązków byłby sam spólnik, niezależnie od wysokości udziału, — bądź też owe szczególne prawa i obowiązki, zastrze-

żone wobec spółki w umowie (art. 8) byłyby związane z udziałem i w tym tylko przypadku powstałaby pozorna nierówność udziałów, szczególnie jaskrawo uwidoczniona przy ewentualnem szacowaniu udziału przez biegłych w przypadku art. 15 i 19. Nierówność pozorna, art. 2 bowiem, wspominając o równości udziałów, ma na myśli udział w jednem tylko znaczeniu, bynajmniej nie wyczerpującem całości tego pojęcia, — tylko w znaczeniu części kapitału zakładowego. Te pojęcia, ściśle rozgraniczone w ustawie niem. o spółkach z o. o. (*Stammeinlage* w § 5 i *Geschäftsanteil* w § 14) w naszem prawie o spółkach z o. o. nie są jasno uwydatnione. Sądzę, iż należałoby mówić o udziale wogóle (sensu largo) i o udziale w kapitale zakładowym (sensu stricto), pomijając już przewidziane w art. 8 szczególne prawa i obowiązki, t. j. udziały „specjalne", czy „uprzywilejowane" i wreszcie odrębne, przewidziane w art. 14 prawa do zysków w spółce. Reasumując, należy tedy podkreślić, że tylko udziały w kapitale zakładowym, — zarówno w jego pierwotnej, jak i zmienionej wysokości, — powinny być zgodnie z art. 2 i 86 prawa równe w razie przyjęcia systemu pluralności. Natomiast w przypadku, gdy zgodnie z umową wspólnik może posiadać tylko jeden udział w kapitale zakładowym, udziały te mogą być równe lub nierówne. Wobec tego, że na każde 100 zł. przypada, zgodnie z art. 67, jeden głos, że zarówno udział w zyskach (art. 29 ust. 3), jak i podział masy likwidacyjnej (art. 99) i uiszczanie dopłat (art. 27 ust. 2), jak, wreszcie, rozkład strat (art. 32 ust. 2) następują w stosunku do udziałów, — uznać należy, że (o ile umowa nie stanowi inaczej) spółki z o. o. w rozumieniu naszego prawa mają zdecydowanie charakter spółek kapitału. Pozostaje kwestja niepodzielności. Stosownie do art. 2 w przypadku, gdy spólnik może mieć większą ilość udziałów, są one niepodzielne i równe. A contrario przy systemie jednego udziału udziały mogą być podzielne (art. 16 i 18). Oczywiście, w tym przypadku podział następuje niekoniecznie na części równe; zarówno w przypadku zbycia (art. 16), jak i działów spadkowych (art. 18) można sobie wyobrazić części nierówne w wysokości nie mniejszej, niż 500 zł. Wobec tego, że prawo takie części udziałów uważa również za udziały, należy stanąć na stanowisku, że każda taka część będzie musiała się znaleźć w ręku innej osoby, w przeciwnym bowiem razie jedna osoba będzie miała kilka udziałów, a w takim przypadku, zgodnie z omówioną zasadą, wszystkie udziały zarówno wynikłe z podziału, jak i niepodzielone powinny być równej wysokości, gdyby zatem podział doprowadził do skupienia kilku udziałów w jednem ręku, umowa spółki musiałaby być zmieniona. *(d. c. n.)*.

MARJAN KURMAN

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA POLSKIEGO

WCHODZĄCEGO W ZAKRES CZYNNOSCI

NOTARJALNYCH I HIPOTECZNYCH

ZA 1930 R. (DRUGIE PÓŁROCZE), 1931 R. 1932 R. I 1933 R. (PIERWSZE PÓŁROCZE)

ORAZ PRZEGLĄD ZA TENŻE CZAS

ORZECZNICTWA SĄDU NAJWYŻSZEGO I. C.

Traktaty i konwencje:

„ z *Niemcami — układ waloryzacyjny* z dnia 5 lipca 1928 r. — (Dz. ust. 19/1931, poz. 106) — (ratyfikowany zgodnie z ustawą z dn. 3 lutego 1931 r. (Dz. ust. 11, poz. 52). — Przerachowanie na żądanie wierzyciela nastąpi *w* tym *terminie*, który w jednym z dwu umawiających się państw jest *późniejszym*, (art. 5). *Prawa rzeczowe* na nieruchomościach podlegają przerachowaniu *według ustawodawstwa państwa*, w którym *znajduje się nieruchomość* (art. 6); *osobiste wierzytelności* — według *miejsca zamieszkania dłużnika* (art. 8).

„ z *Persją* z dnia 19 marca 1927 r. (Dz. ust. 73/1930 r., poz. 582).

Obywatele każdej ze stron mieć będą prawo na terytorjum drugiej strony, narówni z krajowcami, stosując się do ustaw i przepisów obowiązujących, *zajmować się wszelkiego rodzaju przemysłem i handlem* oraz poświęcać się wszelkim *rzemiosłom* i zawodom, wyjąwszy takie, *które są* zastrzeżone dla krajowców na mocy odpowiednich ustaw i przepisów. Płacą też ciężary, opłaty, podatki i stemple, co i krajowcy, (art. 2). Mogą stawać *w sądach* w tych samych warunkach, co i krajowcy, (art. 3). Obywatele każdej ze stron mieć będą na terytorjum drugiej ze stron, pod warunkiem wzajemności, *prawo nabywania, posiadania i zbywania wszelkiego rodzaju majątku ruchomego*, oraz prawo *dzierżawienia i nabywania na zupełną własność domów*, potrzebnych im na mieszkanie, jak również lokali i sklepów dla swego przemysłu i handlu, (art. 4).

Towarzystwa akcyjne lub inne, które mają swą siedzibę na terytorjum jednej ze stron i które założone zostały zgodnie z ustawami tej strony, uznane zostają za legalnie istniejące i posiadające zdolność prawną na terytorjum drugiej strony. Będą one miały prawo na warunkach wzajemności i poddania się ustawom krajowym, odnoszącym się do

tego rodzaju stowarzyszeń, osiedlać się i wykonywać na terytorjum drugiej strony wszelkiego rodzaju przemysł, handel lub sprzedaż i nabywać tam wszelkiego rodzaju majątek ruchomy, jak również nieruchomości, z wyjątkiem dóbr ziemskich, potrzebne dla działalności spółek, o ile nabywanie takie nie stanowi przedmiotu działalności spółki. — Opłaty, ciężary, podatki i stemple — też same co i dla krajowców. — Istnieć będzie *wzajemna wolność handlu i żeglugi*, (art. 7).

„ *z Persją* — oświadczenie rządowe z dnia 13 czerwca 1931 r. w sprawie ratyfikacji układu dodatkowego z dn. 4 listopada 1930 r. do *umowy handlowej*, podpisany w Teheranie dn. 19 marca 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 59/1931, poz. 479).

„ *z Portugalją* — konwencja *handlowa* i nawigacyjna z dn. 28 grudnia 1929 r. — ratyfikowana 7 marca 1931 r. (Dz. Ust. Nr. 37/1931, poz. 289 i 290).

„ *z Rumunją* — oświadczenie rządowe 2 września 1930 r w sprawie *wypowiedzenia konwencji handlowej* z 1 lipca 1921 r. (Dz. Ust. Nr. 64/1930, poz. 511).

„ D-to — *ratyfikacja traktatu gwarancyjnego* z dn. 15 stycznia 1931 r. (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 149).

„ D-to — oświadczenie rządowe z dnia 9 czerwca 1931 r. w sprawie wymiany dokumentów *ratyfikacyjnych*, dotyczących *konwencji konsularnej* z dnia 17 grudnia 1929 r. (Dz. Ust. 60/1931, poz. 483).

„ D-to — *konwencja konsularna* z dn. 17 grudnia 1929 r. Dz. Ust. 60/1931, poz. 482).

Konsulowie i agenci konsularni każdej ze stron mogą przyjmować w charakterze notarjuszów *akta* prawne i rozporządzenia ostatniej woli obywateli państwa, które ich mianowało; a niezależnie od obywatelstwa stron wszelkie akta, dotyczące dóbr nieruchomych, znajdujących się na terytorjum ich państwa, *uwierzytelniać podpisy* obywateli państwa, które ich mianowało, uwierzytelniać i *tłumaczyć* akta i *dokumenty*, pochodzące z ich państwa, wykonywać *opiekę* nad małoletnimi i niezdolnymi obywatelami państwa, które ich mianowało.

„ D-to — Konwencja *handlowa i nawigacyjna* z d. 23 czerwca 1930 r. — ratyfikowana ust. z dn. 25 lutego 1932 r. (Dz. Ust. 29, poz. 282). Obywatele każdej ze stron korzystać będą z traktowania państwa najbardziej uprzywilejowanego.

„ D-to — oświadczenie rządowe z dnia 8 września 1932 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych w spr. konwencji handlowej i nawigacyjnej (Dz. Ust. 84/1932, poz. 727).

„ z Królestwem *Serbów, Chorwatów i Słoweńców* z dn. 6 marca 1927 r. (Dz. Ust. 109/1931, poz. 845), (ratyfikowana 2 grudnia 1931 r.). *Konsulowie i agenci konsularni, każdej ze stron będą mieli prawo* przyjmować w charakterze notarjuszów *akta* prawne i rozporządzenia ostatniej woli obywateli państwa, które ich wyznaczyło, i niezależnie od obywatelstwa stron, odnoszących się do dóbr nieruchomych, znajdujących się na terytorjum tegoż państwa, *uwierzytelniać podpisy* obywateli tegoż państwa, *tłumaczyć* i uwierzytelniać akta i *dokumenty*, sporządzać *akta urodzenia* i zejścia obywateli tegoż państwa.

„ z Królestwem *Węgierskiem* konwencja w celu zapobieżenia podwójnemu opodatkowaniu w dziedzinie podatków bezpośrednich z dnia 12 maja 1928 r., (Dz. Ust. 75/1931, poz. 604), (ratyfikowana zgodnie z ust. z dnia 17 marca 1931 — Dz. Ust. 37, poz. 279).

„ D-to — Ustawa z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. Ust. 32/1932, poz 327) w sprawie ratyfikacji porozumienia w formie wymiany not z dn. 4 listopada 1931 r. o ochronie nazw regjonalnych i specjalnych nazw gatunków produktów winnych.

Trybunał Administracyjny. — Rozp. P-ta R-tej z dnia 27 października 1932 r. (Dz. Ust. 94/1932, poz. 806) ustrój i postępowanie przed Trybunałem Administracyjnym.

Tytuniowych wyrobów koncesjonowana sprzedaż. — Rozp. min. z dn. 17 listop. 1931 r. (Dz. Ust. 110, poz. 855). *Koncesje* na sprzedaż wyrobów tytoniowych są przywiązane do osoby koncesjonarjusza, *nie podlegają dziedziczeniu*, ani też *nie mogą być odstępowane osobom trzecim bezpłatnie„ czy też za wynagrodzeniem; wydzierżawienie koncesji lub przyjęcie wspólnika jest również zabronione.*

Koncesjonarjusze obowiązani są prowadzić sprzedaż wyrobów tytoniowych *osobiście. Powierzanie* prowadzenia *sprzedaży innym osobom (zastępcom)* jest *dopuszczalne tylko za zezwoleniem władzy, nadającej koncesje*; do władzy tej, prócz ewentualnie wydania zezwolenia na prowadzenie sprzedaży przez zastępcę, należy także *zatwierdzanie osoby zastępcy.*

Koncesjonarjuszom *hurtowej sprzedaży* wyrobów tytoniowych, będącym osobami fizycznemi, zezwolenia na *prowadzenie* sprzedaży *przez zastępcę* mogą być wydawane *tylko w wyjątkowych wypadkach* i na ściśle oznaczony okres (§ : 1).

Koncesjonarjusze odpowiadają osobiście za czynności zastępców oraz personelu pomocniczego, związane z prowadzeniem sprzedaży wyrobów tytoniowych. (§ : 2).

Koncesje na sprzedaż wyrobów tytoniowych są przywiązane do określonej w dekrecie koncesyjnym siedziby przedsiębiorstwa; sprzedaż wyrobów tytoniowych może być wykonywana *tylko w miejscowości i w lokalu (punkcie), w dekrecie koncesyjnym oznaczonym*, a przy sprzedaży ruchomej lub okrężnej (§ 6 p. 4) tylko na określonych linjach komunikacyjnych względnie w określonym okręgu terytorjalnym.

Przeniesienie przedsiębiorstwa sprzedaży wyrobów tytoniowych do innego lokalu w danej miejscowości lub otworzenie filji przedsiębiorstwa wymaga zezwolenia tej władzy, która koncesje nadaje. (§ : 3).

Koncesje na sprzedaż wyrobów tytoniowych *dzielą się* na:

a) koncesje *na sprzedaż hurtową*,

b) koncesje *na sprzedaż detaliczną*. (§ : 4).

Przedsiębiorstwa hurtowej sprzedaży wyrobów tytoniowych, zwane hurtowniami tytoniowemi, dzielą się na:

a) hurtownie tytoniowe *rejonowe*, t. j. hurtownie, mające prawo sprzedaży wyrobów tytoniowych detalistom wyznaczonego rejonu,

b) hurtownie tytoniowe *rozdzielcze*, t. j. hurtownie nadawane spółdzielczym stowarzyszeniom spożywców lub ich związkom, które to hurtownie mają prawo rozsprzedaży wyrobów tytoniowych tylko pomiędzy uprawnione do wykonywania detalicznej sprzedaży wyrobów tytoniowych oddziały stowarzyszeń,lub należące do związku stowarzyszenia spożywców. (§ : 5).

Koncesjonarjusze przedsiębiorstw hurtowej sprzedaży wyrobów tytoniowych nie mogą prowadzić sprzedaży detalicznej, o ile nie posiadają na to *osobnej koncesji.* (§ : 7).

Koncesjonarjuszom przedsiębiorstw detalicznej sprzedaży wyrobów tytoniowych *nie wolno odsprzedawać wyrobów*

tytoniowych innym przedsiębiorstwom detalicznej sprzedaży tych wyrobów. (§ : 8).

Koncesjonarjusze, prowadzący hurtową sprzedaż wyrobów tytoniowych, *obowiązani są odstępować* z przyznanego im w myśl § 16 rabatu *rabat należny* koncesjonarjuszom *detalicznej sprzedaży* wyrobów tytoniowych. (§ : 18).

Koncesjonarjusze obowiązani są do prowadzenia ksiąg, a mianowicie:

w przedsiębiorstwach hurtowej sprzedaży wyrobów tytoniowych do prowadzenia ksiąg składowych i kontowych oraz zapisku rewizyjnego, (§ 19);

w sklepach tytoniowych, posiadających prawo odsprzedaży wyrobów tytoniowych innym przedsiębiorstwom detalicznej sprzedaży wyrobów tytoniowych — księgi kontowej oraz zapisku rewizyjnego;

w przedsiębiorstwach detalicznej sprzedaży wyrobów tytoniowych — zapisku rewizyjnego, (§ : 19).

Osoby, ubiegające się o koncesję na sprzedaż wyrobów tytoniowych, winny *wskazać* odpowiedni do prowadzenia sprzedaży wyrobów tytoniowych *lokal*, w którym zamierzają wykonywać koncesję oraz, o ile chodzi o koncesję na hurtową sprzedaż wyrobów tytoniowych, *wykazać się kapitałem* lub kredytem, potrzebnym do prowadzenia przedsiębiorstwa.

Koncesję na sprzedaż wyrobów tytoniowych mogą być nadawane zarówno osobom *fizycznym jak i prawnym* (§ : 22).

Koncesje na sprzedaż hurtową wyrobów tytoniowych mogą być cofane bez podania powodów za jednorocznem wypowiedzeniem, (§ : 32).

Konecesje na detaliczną sprzedaż wyrobów tytoniowych mogą być cofane bez podania powodów za sześciomiesięcznem wypowiedzeniem, (§ : 33).

Ubezpieczeń od ognia przymus. — Zmiany w rozporz. P-ta R-tej z dn. 27 maja 1927 r. — Ustawa z dnia 17 marca 1932 r. (Dz. Ust. 30, poz. 303).

„ *Jednolity tekst* rozp. z dnia 27 maja 1927 r. o przymusie ubezpieczeń od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. Ust. 46, poz. 410) z uwzględnieniem wprowadzonych zmian (Dz. Ust. 3/1933, poz. 23).

Ubezpieczeń Wzajemnych Towarzystwo. — Patrz rozporz. Rady Ministrów z dnia 10 września 1930 r. o zastosowaniu przepisów prawa o spółkach akcyjnych do władz oraz do likwidacji towarzystw ubezpieczeń wzajemnych. (Dz. Ust. Nr. 66/1930, poz. 523).

Ubezpieczenie pracowników umysłowych. — Rozp. P-ta R-tej z dnia 24 listopada 1927 r. — (Dz. ust. 106/1927, poz. 911). Organizacja instytucji ubezpieczeń. — Rozp. P-ta R-tej z dn. 29 listopada 1930 r. — (Dz. Ust. rok 1930, poz. 1047).

„ Rozp. z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. Ust. 81, poz. 635) o organizacji i funkcjonowaniu instytucji ubezpieczeń społecznych (Kasa Chorych, Zakłady Ubezpieczeń Społecznych, Związki i organizacje instytucji ubezpieczeń społecznych i Nadzór). — Ustawa z dnia 22 marca 1933 r. (Dz. Ust. 27, poz. 229), w sprawie zmiany rozporządzenia P-ta R-tej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. Ust. 106, poz. 911).

Układ pojednawczy, aczkolwiek *zatwierdzony przez sąd, nie traci* przez to jednakże właściwego mu z istoty rzeczy *charakteru umowy.* Osoby postronne przeto, które do umowy nie wpływały, aczkolwiek układ został przez sąd zatwierdzony, a sprawa umorzona, występujące *nie* w charakterze zastępców, względnie następców strony, *która wpływała do układu*, lecz działające w swem własnem imieniu w obronie praw osobiście im przysługujących, *nie mogą być pozbawione prawa zarzucania, że układ został fikcyjnie zawarty na obejście ich praw*, (S. N. I. z d. 21 maja 1929, C. 775/28).

„ *Wolno stronom wprowadzić do układu* pojednawczego, jak i do każdej innej umowy, przewidziany w art. 1181 K. C. *warunek zawieszający*, do chwili nastąpienia którego byt zawartego układu byłby odroczony, mające zaś na celu wykonanie umowy częściowe lub nawet całkowite uiszczenie przez jedną ze stron przed spełnieniem się warunku zawieszającego nie może go unicestwić, lecz w razie nienastąpienia takiego warunku winno jedynie skutkować zwrot sumy, nienależycie przez stronę uiszczonej, (S. N. I. C. 2897/31 z dnia 31.XI.—15.I.1932 r.).

„ *Układy pojednawcze winny być uważane za jedną niepodzielną całość*, chybaby wola stron stanowiła odmiennie, a wobec tego układy takie tylko w całości mogą być unieważnione lub utrzymywane w mocy, (S. N. I. C. 2897/31 z dnia 31.X.—15.I.1932 r.).

Układ. — *Redukcja zobowiązania głównego naskutek układu dłużnika z wierzycielami w postępowaniu upadłościowem nie skutkuje* redukcji odpowiedzialności *solidarnych poręczycieli.* (S. N. I. z dnia 30 czerwca 1932. C. 3058/31).

Unici. W powództwie o unieważnienie układu pojednowczego z 1904 roku, dotyczącego działu spadku, dokonanego z pominięciem powoda, jako syna spadkodawcy z nieuznawanego przez rząd ówczesny małżeństwa unickiego *sąd winien był zastosować przepisy ustawy z 16 lipca 1920 r. o przywróceniu praw majątkowych unitom, chociażby powód na tę ustawę się nie powoływał*, w tej liczbie i co do prekluzyjnego terminu wytaczania tego rodzaju powództw. (S. N. I. z dnia 11 sierpnia 1932, C. 2727/31).

Upadłość. — *Jeżeli w umowie sprzedaży maszyny na raty*, na które wystawiono traty, *zastrzeżono, że niezapłacenie w terminie jakiejkolwiek traty pociąga za sobą rozwiązanie sprzedaży z samego prawa*, sprzedawca ma prawo odzyskania maszyny *w upadłości nabywcy* w wypadku, gdy niezapłacenie traty, a w związku z tem rozwiązanie sprzedaży, nastąpiło już przed ogłoszeniem upadłości nabywcy. (Orzeczenie Sądu Apel. w Paryżu z dnia 3 marca 1931 w sprawie spółki Omnium p-ko upadł. Reymermier).

Upadłości zapobieganie. — Na zasadzie art. 18 Rozp. Prez. Rzp. z dnia 23.XII.27. (Dz. Ust. z 1928, poz. 20), *wpisy hipoteczne nie mogą być uzyskane „podczas trwania odroczenia"*, czyli *a contrario wpisy przedtem uzyskane nie tracą mocy* prawnej, *datę zaś uzyskania*, oznacza się nie według daty decyzji Wydziału Hipotecznego, lecz *według daty* ogłoszenia odnośnego *wniosku w księdze* hipotecznej. (S. N. I. C. 16/30 r. z dnia 8.I. 1931 r.).

„ *Upadły*, aczkolwiek wyzuty z zarządu swoim majątkiem, nie jest jednakże ubezzwłasnowolnionym i *ma możność* dzięki swej osobistej przedsiębiorczości zyskiwania środków do życia.

Z tej możności wynika *zdolność jego do umawiania się i zobowiązywania się*, jak również występowania sądowego w charakterze zarówno powoda jak i pozwanego z racji nowych jego interesów, *z zastrzeżeniem możności interwencji syndyka*, w razie potrzeby, dla zachowania interesów masy. (Orzeczenie Sądu Kasacyjnego z dnia 18 kwietnia 1932 w sprawie małż. Necteux-Muller p-ko Sté Desgoffes-Littre).

Urlopy pracowników. — Pracodawca nie może żądać od pracownika umysłowego *wykorzystania służącego* mu *urlo-*

pu w okresie trzymiesięcznego wypowiedzenia. (Zasada prawna uchwalona w składzie siedmiu sędziów izby pierwszej Sądu Najwyższego C. 929/31 i 1139/31).

Wadjum do licytacji. — Rozp. min. z dnia 1 kwietnia 1933 r. (Dz. Ust. 32, poz. 282). *Prawo nieskładania rękojmi przy przetargu nieruchomości przyznane zostaje* stosownie do art. 688 Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 112, poz. 934) następującym instytucjom kredytowym: *Bankowi Polskiemu, Bankowi Gospodarstwa Krajowego, Państwowemu Bankowi Rolnemu* oraz *Pocztowej Kasie Oszczędności.*

Walne Zgromadzenia. — *Nieważność uchwały walnego zgromadzenia* udziałowców, ustalona przez wyroki sądów, dotyczy wyłącznie stron, biorących udział w tym sporze, nie może jednak zmniejszyć praw, nabytych przez osoby trzecie na podstawie zobowiązań, wydanych w imieniu spółki przez osoby, figurujące w rejestrze w charakterze jej zarządców. (S. N. I. C. 2067/30 z 13.II.1931 r.).

Weksel. — W wypadku *zmiany tekstu wekslowego po jego podpisaniu* powód obowiązany jest udowodnić, że dłużnik na zmianę tę się zgodził (S. N. I. z dnia 28 listopoda 1930 r. C. 1462/30).

„ Sama ta okoliczność, *że przy wypełnieniu blankietu wekslowego przekroczona została suma, odpowiadająca wybranej przez strony wartości blankietu,* daje podstawę do uznania niezgodności takiego wypełnienia z umową stron. W przypadku przeto, gdy wydany wierzycielowi przez dłużnika blankiet wekslowy został następnie wypełniony na sumę, przewyższającą wartość blankietu, czy to po uprzedniem dopłaceniu opłaty stemplowej, czy też bez tego, na wierzycielu ciąży obowiązek stwierdzenia, iż stało się to zgodnie z wolą dłużnika, (S. N. I. C. 606/31. z dnia 11—25 czerwca 1931 r.).

„ — *Wekslowych stosunków likwidacja.* — Do weksli własnych, niemających charakteru handlowego, rozp. P-ta R-tej z dnia 14 grudnia 1927 r. poz. 968 o likwidacji stosunków z weksli nie ma zastosowania, (S. N. I. C. z dnia 4 listopada 1931. N. 1034/31).

„ Wystawca dokumentu w formie *wekslu in blanco* może zasłaniać się przeciwko roszczeniom posiadacza tego dokumentu, będącego nawet w dobrej wierze, zarzutami niezgodnego z umową wypełnienia blankietu, jakieby mu służyły przeciwko temu, na czyje zlecenie dokument był wydany, jeżeli dokument ten w chwili wytoczenia powództwa nie miał wszystkich cech wekslu własnego, wymaganych przez art. 99 prawa wekslowego, w szczególności nie miał oznaczonej daty wystawienia, (S. N. I. C. 606/31).

„ Dłużnik, wydając wierzycielowi *blankiet wekslowy* ze swoim podpisem, temsamem upoważnia go do *wypełnienia blankietu* na swoje imię na sumę wartości blankietu. (S. N. I. z dnia 9 marca/19 kwietnia 1932 r. C. 2367/31).

„ *Zapłatę sumy wekslowej* lub czekowej stwierdza się *zwrotem wekslu* lub *czeku* dłużnikowi lub pokwitowaniem wierzyciela — *dowód ze świadków* w tym przedmiocie jest niedopuszczalny, (S. N. z dnia 9 marca/19 kwietnia 1832. I. C. 2367/31).

„ *Wystawianie wekslu* samo przez się nie stanowi odnowienia zobowiązania *i nie niweczy istniejącego między stronami pierwotnego stosunku umownego, dla stwierdzenia* bowiem *odnowienia* niezbędne jest ustalenie wyraźnej w tym kierunku woli stron. (S. N. I. z dn. 13 maja 1932. C. 463/32).

„ *Wypełnienie wekslu, wydanego in blanco niezgodnie z wolą wystawcy, nie stanowi fałszu wekslu,* który może polegać na sfałszowaniu podpisu na wekslu lub na zmianie już istniejącego tekstu wekslu. (S. N. I. z dnia 20 maja 1932 r. Nr. 2112/31).

„ *Nabywca z mocy indosu wekslu już zaprotestowanego* nie jest uprawniony do żądania opatrzenia tego wekslu *klauzulą egzekucyjną.* (S. N. I. z dnia 15 czerwca 1932 r. 2134/31).

„ *Brak oznaczenia na wekslu osoby remitenta* czyni niemożliwem powstanie z tego dokumentu zobowiązania wekslowego, dokument ten może być jednak uznany za *dowód istnienia długu* w wysokości sum, na które blankiety opiewają, — jednakże pozwanemu służy prawo udowadniania wszelkiemi sposobami, iż z dokumentów spornych nic się odeń nie należy; zasada szczególna, wyrażona w art. 16 pr. weksl., nie ma w przypadku tym zastosowania (S. N. I. z 20 lipca 1932 r. Nr. 2171/31).

„ Rozporządzenie Prezydenta Rzp. z dnia 14 grudnia 1927 *o likwidacji stosunków z weksli, do których miały zastosowanie przepisy kodeksu handlowego z 1808 r.*, przedłużając do 30 czerwca 1928 terminy wykonania wszelkich czynności, zmierzających do zachowania praw wekslowych, tem samem zmieniło w tym zakresie odpowiednie przepisy kodeksu handlowego, a w tej liczbie i art. 189 tego kodeksu, (S. N. I. z dnia 20 lipca 1932, Nr. 3008/31.).

„ Wymogu *podpisu wystawcy* na wekslu *nie może zastąpić* umieszczenie nazwiska wystawcy z jego upoważnienia przez osobę trzecią, (S. N. III, sek. 1, z dnia 22 maja 1930 r. Rw. 2663/29 r.).

„ Wzmianka *na wekslu: „Mieszkanie prawne* co do tego wekslu *obieram* Powiatową Kasę Oszczędności w O" oznacza, że Kasa ta jest domicyljatem, u którego weksel jest płatny (S. N. III, sek. 2, z dnia 25 marca 1931 r. C. 243/30).

„ Jeżeli przy wręczeniu wierzycielowi *wekslu,* podpisanego *in blanco,* strony umówiły się o umiejscowienie wekslu (art. 4 pr. weksl.), *wierzyciel* może wpisać *lokal swego przedsiębiorstwa,* jako miejsce płatności wekslu. (S. N. III. sek. 1. z dnia 9 września 1931. Rw. 1617/31).

„ Na *wekslu niewypełnionym, zaopatrzonym jedynie podpisem dłużnika i wypisaną* u góry tylko cyframi *kwotą,* można ważnie (i bez ewentualnego dodatkowego ostemplowania) wypisać słowami wyższą sumę wekslową (S. N. III. sek. 1 z dnia 8 list. 1932 Rw. 2018/32).

„ *Podpis na wekslu nie musi być zupełny;* wystarczy, jeżeli podaje to, co jest potrzebne do zindywidualizowania wystawcy. (Z orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 30 grudnia 1930 r. w sprawie, II z U. 311/30).

„ Wekslowych blankietów wypełnienie. — Art. 194 Kod. Kar. — Kto wypełnia blankiet, zaopatrzony cudzym podpisem, niezgodnie z wolą podpisanego i na jego szkodę, albo kto takiego dokumentu używa, podlega karze więzenia do lat 3.

Węgla obrót. — Rozporządzenie P-ta R-tej z dnia 6 kwietnia 1932 r. w sprawie regulowania obrotu węgla, (Dz. Ust. 29/1932, poz. 294).

Wierzytelności hipoteczne. — Ulgi w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych. Ustawa z dnia 29 marca 1933 r. (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 213).— patrz pod: Procentów obniżenie i zmiana terminów płatności wierzytelności hipotecznych.

Wileński Bank Ziemski. — Rozp. z lutego 1933 r. w sprawie okresów umorzenia wierzytelności długoterminowych, zabezpieczających listy zastawne Wileńskiego Banku Ziemskiego. — (Dz. ust. 7/1933, poz. 48). *(d. c. n.)*

USTALENIE STANOWISK NOTARJUSZÓW

OD 1.I.1934 R. — 780 NOTARJUSZÓW W PAŃSTWIE

Art. 2 prawa o notarjacie stanowi, że... „liczbę notarjuszów oraz ich siedziby w okręgu każdego sądu okręgowego oznacza Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzeń".

W wykonaniu tego postanowienia ogłoszone zostało *w Nr. 88 Dziennika Ustaw, poz. 685, rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 1933 r. o ustaleniu stanowisk notarjuszów i ich siedzib urzędowych,* wchodzące w życie z dniem 1-go stycznia 1934 r. i ustalające ogólną liczbę notarjuszów w Państwie na 780 według następującego podziału na okręgi sądów apelacyjnych:

Sąd Apelacyjny w Warszawie	— 187
Sąd Apelacyjny we Lwowie	— 163
Sąd Apelacyjny w Poznaniu	— 150
Sąd Apelacyjny w Lublinie	— 96
Sąd Apelacyjny w Krakowie	— 90
Sąd Apelacyjny w Wilnie	— 66
Sąd Apelacyjny w Katowicach	— 28
Razem . . .	780

Powyższe rozmieszczenie siedzib notarjuszów według okręgów sądów apelacyjnych przesądza o liczebności poszczególnych izb notarjalnych (p. art. 25 § 1 pr. o not.) i o składzie ilościowym rad notarjalnych (art. 31 pr. o not.), a mianowicie:

Izby Notarjalne	Skład liczbowy Izby Notarjalnej	Ilość członków Rady Notarjalnej
Warszawa	187	11
Lwów	163	11
Poznań	150	11
Lublin	96	9
Kraków	90	9
Wilno	66	9
Katowice	28	9

W ten sposób nie będzie izb, liczących ponad 200 notarjuszów, i żadna rada notarjalna wobec tego (art. 31, p. 3 pr. o not.) nie będzie liczyła trzynastu członków, jak się tego spodziewano dla Warszawy, co jednakże nie nastąpiło w wyniku odłączenia całego okręgu Sądu Okręgowego w Kaliszu i prawie całego okręgu ulegającego zniesieniu Sądu Okręgowego we Włocławku.

Rozmieszczenie siedzib notarjuszów w Państwie przedstawiać się będzie z dniem 1 stycznia 1934 r., jak następuje:

(objaśnienie: kolejność sądów apelacyjnych — według liczebności stanowisk notarjuszów; w poszczególnych okręgach sądów apelacyjnych — kolejność okręgów sądów okręgowych według liczebności stanowisk notarjuszów; w poszczególnych okręgach sądów okręgowych na pierwszych miejscach miasta z siedzibą sądów okręgowych; w okręgach Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie przy miastach, będących siedzibami sądów okręgowych, ewent. wydziałów zamiejscowych, zaznaczono w nawiasach, jaka liczba stanowisk notarjuszów przypada na wydziały hipoteczne przy sądzie okręgowym i jaka na takież wydziały przy sądzie grodzkim: skróty — okr., grodz., w tychże okręgach Sądów Apelacyjnych siedziby notarjuszów w miastach, w których znajdują się sądy grodzkie, oznaczone są kursywą i następujące po tak zaznaczonej miejscowości siedziby dotyczą notarjuszów przy wydziale hipotecznym poprzedzającego je sądu grodzkiego):

I. SĄD APELACYJNY W WARSZAWIE — 187

1. SĄD OKRĘGOWY W WARSZAWIE — 59

Warszawa — 39 (okr. — 27, gr. — 12)
Piaseczno — 1. Zakroczym — 1.
Grodzisk Mazowiecki — 1. Błonie — 1.
Żyrardów — 1.
Grójec — 1. Góra Kalwarja — 1.
Łowicz — 2. *Mińsk Mazowiecki* — 2.
Otwock — 1.
Pułtusk — 2. Nasielsk — 1. Wyszków—1.
Radzymin — 1. *Skierniewice* — 1.
Sochaczew — 1. Iłów — 1.

2. SĄD OKRĘGOWY W ŁODZI — 36

Łódź — 22 (okr. — 9, grodzk. — 13)
Chojny — 1. Tuszyn — 1. Zgierz — 1.
Brzeziny — 1.
Kutno — 2. Żychlin — 1.
Łask — 1. Pabjanice — 2. Widawa — 1.
Łęczyca — 2. Ozorków — 1.

3. SĄD OKRĘGOWY W PŁOCKU — 21

Płock — 5 (okr. 4, grodzk. — 1)
Wyszogród — 1. *Ciechanów* — 2.
Gostynin — 1. Gombin — 1.
Mława — 3. *Płońsk* — 2.
Przasnysz — 1. Chorzele — 1.
Rypin — 2. *Sierpc* — 1. Raciąż — 1.

4. SĄD OKRĘGOWY W ŁOMŻY — 19

Łomża — 5 (okr. — 3, grodzk. — 2)
Zambrów — 1.
Kolno — 1. Jedwabne — 1.
Maków Mazowiecki — 1. Różana — 1.
Ostrołęka — 1. Myszyniec — 1.
Ostrowia Mazowiecka — 2. Czyżew — 1.
Szczuczyn — 1. Grajewo — 1.
Wysoko Mazowieckie — 1. Tykocin — 1.

5. SĄD OKRĘGOWY W PIOTRKOWIE — 16

Piotrków — 5 (okr. — 3, grodzk. — 2)
Bełchatów — 1
Tomaszów Mazowiecki — 2
(Sąd Grodzki w Brzezinach)
Częstochowa — 3. Kłobuck — 1.
Radomsko — 2.
Rawa Mazowiecka — 1. Nowe-Miasto—1.

6. SĄD OKRĘGOWY W SIEDLCACH — 16

Siedlce — 4 (okr. — 3, grodzk. — 1)
Łosice — 1
Biała Podlaska — 3 (okr.—2, gr.—1)

Garwolin — 1. Ryki — 1. Żelechów—1.
Łuków — 1. *Międzyrzec* — 1.
Radzyń — 1. *Sokołów* — 1. *Węgrów*—1.

7. SĄD OKRĘGOWY W SOSNOWCU — 12

Sosnowiec — 3 (okr. — 1, grodzk.— 2)
Będzin — 2. Dąbrowa Górnicza — 1. Zawiercie — 1. Żarki — 1.
Olkusz — 1. Pilica — 1. Wolbrom — 1.
Skała — 1.

8. SĄD OKRĘGOWY W BIAŁYMSTOKU — 8.

Białystok — 4 (okr. — 3)
Sokółka — 1.
Bielsk Podlaski — 1. Brańsk — 1. Siemiatycze — 1.

II. SĄD APELACYJNY WE LWOWIE — 163

1. SĄD OKRĘGOWY WE LWOWIE — 29

Lwów — 10
Bełz — 1. Bóbrka — 1. Cieszanów — 1.
Gródek Jagielloński — 2. Janów — 1.
Kulików — 1. Lubaczów — 1.
Mosty Wielkie — 1. Niemirów — 1.
Rawa Ruska — 2. Sokal — 2.
Szczerzec — 1. Uhnów — 1.
Winniki — 1. Żółkiew — 2.

2. SĄD OKRĘGOWY W PRZEMYŚLU — 17

Przemyśl — 3
Dobromil — 2. Dubiecko — 1.
Jarosław — 2. Jaworów — 1.
Krakowiec — 1. Mościska — 2.
Niżankowce — 1. Pruchnik — 1.
Radymno — 1. Sądowa Wisznia — 1.
Sieniawa — 1.

3. SĄD OKRĘGOWY W CZORTKOWIE — 16

Czortków — 2
Borszczów — 2. Buczacz — 2.
Budzanów — 1. Husiatyń — 1.
Kopyczyńce — 2. Mielnica — 1.
Monasterzyska — 1. Potok Złoty — 1.
Tłuste — 2. Zaleszczyki — 1.

4. SĄD OKRĘGOWY W ZŁOCZOWIE — 15

Złoczów — 2
Brody — 2. Busko — 2. Gliniany — 1.
Kamionka Strumiłowa — 1. Łopatyn—1.
Olesko — 1. Podkamień — 1.
Radziechów—1. Założce—1. Zborów—2.

5. SĄD OKRĘGOWY W STANISŁAWOWIE — 14

Stanisławów — 3
Bohorodczany — 1. Delatyn — 1.
Halicz — 1. Kałusz — 3. Nadwórna — 1.
Ottynja — 1. Sołotwina — 1.
Tłumacz — 1. Tyśmienica — 1.

6. SĄD OKRĘGOWY W KOŁOMYJI — 13

Kołomyja — 3
Gwoździec — 1. Horodenka — 2.
Jabłonów — 1. Kosów — 1. Kuty — 1.
Obertyn — 1. Śniatyń — 1.
Zabłotów — 1. Żabie — 1.

7. SĄD OKRĘGOWY W BRZEŻANACH — 12

Brzeżany — 2
Bołszowce — 1. Bursztyn — 1.
Chodorów — 1. Kozowa — 1.
Podhajce — 2. Przemyślany — 2.
Rohatyn — 2.

8. SĄD OKRĘGOWY W SAMBORZE — 12

Sambor — 3
Borynia — 1. Borysław — 1.
Drohobycz — 2. Komarno — 1.
Podbuż — 1. Rudki — 1.
Stary Sambor — 1. Turka — 1.

9. SĄD OKRĘGOWY W SANOKU — 12

Sanok — 2
Baligród — 1. Bircza — 1.
Brzozów — 2. Bukowsko — 1.
Dynów — 1. Lesko — 1. Lutowiska — 1.
Rymanów — 1. Ustrzyki Dolne — 1.

10. SĄD OKRĘGOWY W TARNOPOLU — 12

Tarnopol — 3
Grzymałów — 1. Mikulińce — 1.
Nowe Sioło — 1. Podwołoczyska — 1.
Skałat — 1. Trembowla — 2.
Zbaraż — 2.

11. SĄD OKRĘGOWY W STRYJU — 11

Stryj — 3
Bolechów — 1. Dolina — 1.
Medenice — 1. Mikołajów — 1.
Rożniatów — 1. Skole — 1.
Żydaczów — 1. Żurawno 1.

III. SĄD APELACYJNY W POZNANIU — 150

1. SĄD OKRĘGOWY W POZNANIU — 32

Poznań — 10
Chodzież — 1. Czarnków — 1. Grodzisk—1.
Kościan — 1. Leszno — 2. Międzychód —1.
Nowy Tomyśl—1. Oborniki—1. Pniew—1.
Pobiedzisko — 1. Rogoźno — 1. Śmigiel—1.
Śrem — 1. Środa — 2. Szamotuły — 1.
Wieleń — 1. Wolsztyn — 2. Wronki — 1.
Zbąszyń — 1.

2. SĄD OKRĘGOWY W KALISZU — 28

Kalisz — 7 (okr. — 6, grodzk. — 1)
Błaszki — 1
Koło — 2. Dąbie n/N. — 1. Izbica — 1.
Sempolno — 1. *Konin* — 2.
Sieradz — 1. Warta — 1. Złoczew — 1.
Słupca — *1.* Kleczew — 1. Pyzdry — 1.
Zagórów — 1. *Turek* — 1. Uniejów — 1.
Wieluń — 2. Wieruszów — 1.
Zduńska Wola — 1.

3. SĄD OKRĘGOWY W TORUNIU — 25

Toruń — 3
Brodnica — 1. Chełmno — 1. Chełmża — 1.
Działdowo—1. Kowalew—1. Lidzbark—1.
Lubawa — 1. Nowemiasto — 1.
Wąbrzeźno — 2
Włocławek — 3 (okr. — 2, grodzk.—1)
Brześć Kujawski — 1. Kowal — 1.
Aleksandrów Kujawski — 1
Nieszawa — 1. Radziejów — 1.
Lipno — 2. Czerników — 1.
Dobrzyń n/W. — 1.

4. SĄD OKRĘGOWY W BYDGOSZCZY — 18

Bydgoszcz — 5
Inowrocław — 2
Kcynia — 1. Koronowo — 1. Łabiszyn—1.
Margonin — 1. Nakło — 1. Strzelno — 1.
Szubin — 2. Wyrzysk — 1. Żnin — 2.

5. SĄD OKRĘGOWY W OSTROWIE — 15

Ostrów — 2
Bojanowo — 1. Gostyń — 1. Jarocin — 2.
Kępno — 2. Koźmin — 1. Krotoszyn — 1.
Odolanów—1. Ostrzeszów—1. Pleszew—1.
Rawicz — 2.

6. SĄD OKRĘGOWY W CHOJNICACH — 10

Chojnice — 2
Czersk — 1. Kościerzyna — 2. Sępolno —1.
Starogard — 2. Tczew — 1. Tuchola — 1.

7. SĄD OKRĘGOWY W GNIEŹNIE — 9

Gniezno — 2
Mogilno — 1. Trzemeszno — 1.
Wągrowiec — 2. Witków — 1.
Września — 2.

8. SĄD OKRĘGOWY W GRUDZIĄDZU — 7

Grudziądz — 3
Gniew — 1. Nowe — 1. Świecie — 2.

9. SĄD OKRĘGOWY W GDYNI — 6

Gdynia — 3
Kartuzy — 1. Puck — 1. Wejherowo — 1.

IV. SĄD APELACYJNY W LUBLINIE — 96

1. SĄD OKRĘGOWY W LUBLINIE — 20

Lublin — 8 (okr. — 6, grodzk. — 2)
Chełm — 2
Janów Lub. — 1. Kraśnik — 1.
Krasnystaw — 1
Lubartów — 1. Łęczna — 1.
Puławy — 1. Kazimierz Dolny — 1.
Opole — 1.
Włodawa — 1. Parczew — 1.

2. SĄD OKRĘGOWY W RADOMIU — 20

Radom — 6 (okr. — 5, grodzk. — 1)
Iłża — 1
Końskie — 1. Przedbórz — 1.
Skarżysko Kamienna — 1. Szydłowiec — 1.
Kozienice — 1. Zwoleń — 1.
Opatów — 2. Ostrowiec — 2.
Opoczno — 1
Sandomierz — 1. Staszów — 1.

3. SĄD OKRĘGOWY W RÓWNEM — 19

Równe — 4 (okr. — 1)
Bereźno — 1. Dąbrowica — 1.
Dubno — 2. Korzec — 1. Kostopol — 1.
Krzemieniec — 2. Ostróg — 1.
Radziwiłłów — 1. Sarny — 1.
Wiśniowiec — 1. Włodzimierzec — 1.
Wyszogródek — 1. Zdołbunów — 1.

4. SĄD OKRĘGOWY W KIELCACH — 15

Kielce — 4 (okr. — 3, grodzk. — 1)
Włoszczowa — 1
Chmielnik — 1. Stopnica — 1.
Jędrzejów — 2.
Miechów — 1. Proszowice — 1.
Pińczów — 1. Działoszyce — 1.
Kazimierza Wielka — 1. Skalbmierz — 1.

5. SĄD OKRĘGOWY W ŁUCKU — 12

Łuck — 4
Beresteczko — 1. Horochów — 1.
Kowel — 2. Luboml — 1.
Rożyszcze — 1. Włodzimierz — 2.

6. SĄD OKRĘGOWY W ZAMOŚCIU — 10

Zamość — 3 (okr. — 2, grodzk. — 1)
Szczebrzeszyn — 1
Biłgoraj — 1. Tarnogród — 1.
Hrubieszów — 2
Tomaszów — 1. Tyszowce — 1.

V. SĄD APELACYJNY W KRAKOWIE — 90

1. SĄD OKRĘGOWY W KRAKOWIE — 21

Kraków — 8
Bochnia — 2. Chrzanów — 2.
Dobczyce — 1. Jaworzno — 1.
Krzeszowice — 1. Liszki — 1.
Niepołomice — 1. Myślenice — 1.
Skawina — 1. Wieliczka — 1. Wiśnicz — ..

2. SĄD OKRĘGOWY W RZESZOWIE — 16

Rzeszów — 3
Frysztak — 1. Głogów — 1.
Kolbuszowa — 1. Leżajsk — 1.
Łańcut — 1. Nisko — 1. Przeworsk — 1
Rozwadów — 1. Sokołów — 1.
Strzyżów — 1. Tarnobrzeg — 1.
Tyczyn — 1. Ulanów — 1.

3. SĄD OKRĘGOWY W TARNOWIE — 15

Tarnów — 3
Brzesko — 1. Dąbrowa — 1. Dębica — 1.
Mielec — 1. Pilzno — 1. Radłów — 1.
Radomyśl Wielki — 1. Ropczyce — 1.

Tuchów — 1. Wojnicz — 1.
Zakliczyn — 1. Żabno — 1.

4. SĄD OKRĘGOWY W WADOWICACH — 15

Wadowice — 2
Andrychów — 1. Biała — 2.
Jordanów — 1. Kalwarja — 1.
Kęty — 1. Maków Podhal. — 1.
Milówka — 1. Oświęcim — 1.
Sucha — 1. Zator — 1. Żywiec — 2.

5. SĄD OKRĘGOWY W NOWYM SĄCZU — 13

Nowy Sącz — 2
Ciężkowice — 1. Czarny Dunajec — 1.
Grybów — 1. Krościeńko — 1.
Limanowa — 1. Mszana Dolna — 1.
Muszyn — 1. Nowy Targ — 1.
Stary Sącz — 1. Zakopane — 2.

6. SĄD OKRĘGOWY W JAŚLE — 10

Jasło — 2
Biecz — 1. Brzostek — 1. Dukla — 1.
Gorlice — 2. Krosno — 2. Żmigród — 1.

VI. SĄD APELACYJNY W WILNIE — 66

1. SĄD OKRĘGOWY W WILNIE — 26

Wilno — 8 (okr. — 4)
Lida — 2 (okr.)
Brasław — 1. Dokszyce — 1. Dzisna — 1.
Ejszyszki — 1. Głębokie —1. Iwje — 1.
Mołodeczno — 1. Oszmiana — 1.
Postawy — 1. Raków — 1.
Smorgonie — 1. Święciany — 1.
Szczuczyn — 1. Troki — 1.
Wilejka — 1. Wołożyn — 1.

2. SĄD OKRĘGOWY W PIŃSKU — 17

Pińsk — 3 (okr. — 2)
Bereza Kartuzka — 1. Brześć n/Bugiem — 3.
Dawidgródek — 1. Drohiczyn — 1.
Hancewicze — 1. Kamień Koszyrski — 1.
Kamieniec Litewski — 1. Kobryń — 1.
Kosów na Polesiu — 1. Łuniniec — 1.
Prużana — 1. Stolin — 1.

3. SĄD OKRĘGOWY W GRODNIE — 14

Grodno — 3 (okr.)
Krynki — 1. Skidel — 1. Słonim — 2.
Świsłocz — 1. Wołkowysk — 2.
Suwałki — 2 (okr.)
Sejny — 1. *Augustów* — 1.

4. SĄD OKRĘGOWY W NOWOGRÓDKU — 9

Nowogródek — 2 (okr. — 1)
Kleck — 1. Mir — 1. Nieśwież — 1.
Stołpce — 1. Zdzięcioł — 1.
Baranowicze — 2

VII. SĄD APELAC. W KATOWICACH — 28

1. SĄD OKRĘGOWY W KATOWICACH — 22

Katowice — 6
Królewska Huta — 2
Lubliniec — 2. Mikołów — 2.
Mysłowice — 1. Pszczyna — 1. Ruda — 1.
Rybnik — 2. Tarnowskie Góry — 2.
Wodzisław — 2. Żory — 1.

2. SĄD OKRĘGOWY W CIESZYNIE — 6

Cieszyn — 2
Bielsk — 2. Skoczów — 1. Strumień — 1.

W porównaniu z obecnym stanem rzeczy rozmieszczenie siedzib notarjuszów w Państwie z dniem 1 stycznia 1934 r. wykazywać będzie następujące zmiany:

W okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie — zmniejszono liczbę stanowisk o jedno w następujących miastach: Płock, Przasnysz, Piotrków, Siedlce, Garwolin, Sosnowiec, Zawiercie, Łomża, Zambrów. Razem — zmniejszono o 9.

W okręgu Sądu Apelacyjnego we Lwowie — powiększono liczbę stanowisk we Lwowie o dwa, w następujących zaś miastach o jedno: Przemyślany, Rohatyn, Borszczów, Buczacz, Kopyczyńce, Tłuste, Horodenka, Rawa Ruska, Sokal, Żółkiew, Dobromil, Jarosław, Mościska, Przemyśl, Sambor, Brzozów, Kałusz, Stryj, Trembowla, Zbaraż, Busko, Zborów Gródek Jagielloński, Nowe Sioło. Zmniejszono o jedno liczbę stanowisk w Podwołoczyskach. Ogółem: zwiększono o 26, zmniejszono o 1, przybytek — 25.

W okręgu Sądu Apelacyjnego w Lublinie — zmniejszono liczbę stanowisk o jedno — w Kowlu, Włodzimierzu, Równem i Krzemieńcu. Ponadto zniesiono notarjat w Grabowcu, a stworzono wzamian w Tarnogrodzie (okr. Sądu Okręgowego w Zamościu). Ogólny wynik — zmniejszenie o 4.

W okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie — powiększono liczbę stanowisk w Krakowie o jedno i w następujących miastach o jedno: Gorlice, Krosno, Bochnia, Chrzanów, Rzeszów, Żywiec. Zmniejszono liczbę stanowisk o jedno w miastach: Nowy Sącz, Strzyżów, Mielec. Stworzono nowe stanowisko w Radomyślu Wielkim i nowe stanowisko we Frysztaku. Ogółem: zwiększono o 7, dodano 2, zmniejszono o 3, przybytek — 6.

W okręgu Sądu Apelacyjnego w Wilnie — zniesiono stanowisko w Nowej Wilejce, a więc zmniejszenie — 1.

W okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach — dodano jedno stanowisko w Cieszynie. Poza tem okrąg tego Sądu, jak i *Sądu Apelacyjnego w Poznaniu*, nie nadają się do porównań wobec dotychczasowego połączenia notarjatu z adwokaturą. Zaznaczyć tylko należy, że w okręgu Sądu Okręgowego w Kaliszu, ani też w części okręgu Sądu Okręgowego w Toruniu, należącej dotąd do obszaru Sądu Okręgowego we Włocławku, żadnych zmian nie wprowadzono.

ZWOLNIENIA NOTARJUSZÓW
Z ART. 124 §2 PRAWA O NOTARJACIE

W OKRĘGU SĄDU APELACYJNEGO WE LWOWIE

zwolnieni zostali na podstawie art. 124 § 2 prawa o notarjacie następujący notarjusze:

1. *Czopp Maurycy* — we Lwowie
2. *Groblewski Zygmunt* — we Lwowie
3. *Hołub Stanisław* — we Lwowie
4. *Rastawiecki Jan* — we Lwowie
5. *Szelewski Franciszek* — we Lwowie
6. *Ganther Ernest* — w Jarosławiu
7. *Bazylewicz Edmund* — w Cieszanowie
8. *Bodakowski Kazimierz* — w Mościskach
9. *Czechowicz Wincenty* — w Buczaczu
10. *Friedman Józef* — w Sołotwinie
11. *Kawiński Eugenjusz* — w Rudkach
12. *Lewicki Włodzimierz* — w Winnikach
13. *Pawluk Teodor* — w Mielnicy
14. *Witkiewicz Emil* — w Drohobyczu
15. *Wiesenberg Abraham* — w Stryju
16. *Kreiter Władysław* — w Podhajcach
17. *Czechowicz Jan* — w Tłumaczu
18. *Dziedzicki Aleksander* — w Kałuszu
19. *Sołtyński Stanisław* — w Monasterzyskach
20. *Müller Emil* — w Złoczowie
21. *Popiel Ignacy* — w Kulikowie
22. *Bodakowski Stanisław* — w Stanisławowie
23. *Gabryszewski Stanisław* — w Bursztynie
24. *Makowski Bazyli* — w Lesku
25. *Roth Samuel* — w Tarnopolu
26. *Witoszyński Witold* — w Birczy
27. *Gwóźdź Leon* — w Brzozowie
28. *Budzynowski Teodozy* — w Dobromilu
29. *Stroński Zygmunt* — w Rożniatowie
30. *Fasnacht Edward* — w Brodach
31. *Lang Paweł* — w Brzeżanach
31. *Sobol Marjan* — w Busku
33. *Uhma Kazimierz* — w Kamionce Strumiłowej
34. *Howorka Edmund* — w Kopyczyńcach
35. *Wysocki Wiktor* — w Kutach
36. *Zajączkowski Roman* — w Nadwórnej
37. *Lewicki Stefan* — w Podhajcach
38. *Sawczyński Michał* — w Podwołoczyskach
39. *Wołosiański Arsen* — w Potoku Złotym
40. *Jarski Władysław* — w Zaleszczykach
41. *Białoskórski Mieczysław* — w Bołszowcach

W OKRĘGU SĄDU APELACYJNEGO W KRAKOWIE

zwolnieni zostali na podstawie art. 124 § 2 prawa o notarjacie następujący notarjusze:

1. *Myciński Jan* — w Krakowie
2. *Wisłocki Stanisław* — w Krakowie
3. *Machowski Mikołaj* — w Rzeszowie
4. *Kosiński Ignacy* — w Mielcu
5. *Gutowski Roman* — w Chrzanowie
6. *Pospóla Karol* — w Makowie Podhal.
7. *Gałziński Stanisław* — w Limanowej
8. *Nowak Józef* — w Brzesku
9. *Josse Alfred* — w Leżajsku
10. *Karpiński Kazimierz* — w Białej
11. *Bieliński Bolesław* — w Nowym Sączu
12. *Niwiński Stanisław* — w Brzostku
13. *Pisarczyk Wincenty* — w Tuchowie
14. *Gardziel Stanisław* — w Głogowie
15. *Tabeau Karol* — w Kolbuszowej
16. *Flis Stanisław* — w Wadowicach
17. *Gliński Wojciech* — w Oświęcimiu
18. *Gutwiński Franciszek* — w Jaśle
19. *Heyda Eugenjusz* — w Tarnowie
20. *Karpiński Franciszek* — w Żywcu
21. *Kopacz Błażej* — w Mielcu

Ponadto *w okręgu Sądu Okręgowego w Cieszynie* zwolniony został w tym samym trybie notarjusz *Michl Alfred* w Bielsku.

PRZENIESIENIA NOTARJUSZÓW
W TRYBIE ART. 124 §2 PRAWA O NOTARJACIE

W OKRĘGU SĄDU APELACYJNEGO W KRAKOWIE

przeniesieni zostali w trybie art. 124 § 2 prawa o notarjacie następujący notarjusze:

1. *Mleczko Ludwik* — z Starego Sącza do Krakowa
2. *Mynarski Władysław* — z Tyczyna do Rzeszowa
3. *Wirski Jan* — z Dukli do Rzeszowa
4. *Goyski Adam* — z Kęt do Dukli
5. *Rzepecki Michał* — z Zatora do Nowego Targu
6. *Gerlach Stanisław* — z Nowego Targu do Zatora
7. *Sadowski Edward* — z Milówki do Tarnowa
8. *Wdówka Gustaw* — z Niska do Wadowic
9. *Śpiewak Antoni* — z Wojnicza do Mielca
10. *Grzybczyk Jan* — z Sokołowa do Leżajska
11. *Zarosły Jan* — z Zakliczyna do Sokołowa

L. 2667/1933. *We Lwowie. dnia 20. listopada 1933.*

KONKURS

Na posady notarjalne, opróżnione wskutek zwolnienia z urzędu odnośnych notarjuszów postanowieniem Pana Ministra Sprawiedliwości z 8. listopada 1933. jako też na posady nowoutworzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 31. października 1933. Nr. 88. poz. 685. Dz. ust. Rzpp. Lwowska Izba Notarjalna rozpisuje niniejszem konkurs z terminem do dnia 10 grudnia 1933. włącznie.

Podania należycie udokumentowane wnosić należy na ręce Izby Notarjalnej we Lwowie, plac Halicki 15. (Gmach Akc. Banku Hipotecznego).

Miejscowości i ilość wakujących w nich posad, które będą obsadzone w drodze niniejszego konkursu, są następujące:

I. W okręgu Sądu Okręgowego w Brzeżanach:
1. Bołszowca — 1 posada
2. Brzeżany — 1 posada
3. Bursztyn — 1 posada
4. Podhajce — 2 posady
5. Przemyślany — 1 posada
6. Rohatyn — 1 posada

II. W okręgu Sądu Okręgowego w Czortkowie:
1. Borszczów — 1 posada
2. Buczacz — 2 posady
3. Budzanów — 1 posada
4. Kopyczyńce — 2 posady
5. Mielnica — 1 posada
6. Monasterzyska — 1 posada
7. Potok Złoty — 1 posada
8. Tłuste — 1 posada
9. Zaleszczyki — 1 posada

III. W okręgu Sądu Okręgowego w Kołomyi:
1. Horodenka — 1 posada
2. Kuty — 1 posada

IV. W okręgu Sądu Okręgowego we Lwowie:
1. Cieszanów — 1 posada
2. Gródek Jagielloński — 1 posada
3. Kulików — 1 posada
4. Lwów — 7 posad
5. Rawa Ruska — 1 posada
6. Sokal — 1 posada
7. Winniki — 1 posada
8. Żółkiew — 1 posada

V. W okręgu Sądu Okręgowego w Stanisławowie:
1. Kałusz — 2 posady
2. Nadwórna — 1 posada
3. Sołotwina — 1 posada
4. Stanisławów — 1 posada
5. Tłumacz — 1 posada

VI. W okręgu Sądu Okręgowego w Tarnopolu:
1. Nowe Sioło — 1 posada
2. Tarnopol — 1 posada
3. Trembowla — 1 posada
4. Zbaraż — 1 posada

VII. W okręgu Sądu Okręgowego w Złoczowie:
1. Brody — 1 posada
2. Busk — 2 posady
3. Kamionka Strumiłowa — 1 posada
4. Zborów — 1 posada
5. Złoczów — 1 posada

Prezes Izby Notarjalnej
Sokol wr.

KONKURS

na posady notarjalne, opróżnione wskutek zwolnienia z urzędu odnośnych notarjuszów postanowieniem Pana Ministra Sprawiedliwości z dnia 8. listopada 1933 na zasadzie art. 124 § 2. Prawa o Notarjacie, jakoteż na posady nowoutworzone rozporządzeniem Pana Ministra Sprawiedliwości z dnia 31. października 1933 r. Nr. 88. Dz. U. Rz. P. poz. 685, oraz na posady, które ewentualnie wskutek przeniesień się opróżnią — Przemyska Izba notarjalna rozpisuje niniejszem konkurs z terminem wnoszenia podań do dnia 10. grudnia 1933, włącznie.

Podania należycie udokumentowane wnosić należy na ręce Izby notarjalnej w Przemyślu.

Miejscowości i ilość wakujących w nich posad notarjuszów, które będą obsadzone w drodze niniejszego konkursu są następujące:

I. W okręgu Sądu Okręgowego w Przemyślu:
1) w Dobromilu — dwie
2) w Jarosławiu — dwie
3) w Mościskach — dwie
4) w Przemyślu — jedna

II. W okręgu Sądu Okręgowego w Stryju:
1) w Rożniatowie — jedna
2) w Stryju — dwie

III. W okręgu Sądu Okręgowego w Sanoku:
1) w Birczy — jedna
2) w Brzozowie — dwie
3) w Lesku — jedna

IV. W okręgu Sądu Okręgowego w Samborze:
1) w Drohobyczu — jedna
2) w Rudkach — jedna
3) w Samborze — jedna

Izba Notarjalna
w Przemyślu, dnia 21. listopada 1933 r.

L. 1384/33

PIECZĘCIE NOTARJUSZÓW I ORGANÓW IZB NOTARJALNYCH

W wykonaniu art. 5, p. 1 prawa o notarjacie w Nr. 88 Dziennika Ustaw pod poz. 686 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, stanowiące co następuje:

Pieczęci z godłem państwowem używają: a) notarjusze, b) zastępcy notarjuszów (art. 21 prawa o notarjacie), c) rady notarjalne, d) sądy dyscyplinarne izb notarjalnych, e) sądy dyscyplinarne odwoławcze izb notarjalnych.

Pieczęcie notarjuszów i zastępców notarjuszów są okrągłe, pozostałe zaś pieczęcie mają kształt ośmioboku i są dwuch rodzajów: do tuszu i lakowe.

Napis na pieczęciach notarjuszów brzmi: „ . . . . . (imię i nazwisko) notarjusz w. . . . . .“, napis zaś na pieczęciach zastępców notarjuszów brzmi: „ . . . . . . (imię i nazwisko) zastępca *(w skrócie)* notarjusza w. . . . . . “.

Napisy na pieczęciach rad notarjalnych i sądów dyscyplinarnych są trzywierszowe i brzmią: a) Rada Notarjalna w . . . . . “, b) „Sąd Dyscypl. (pierwszy wiersz) Izby Notarjalnej (drugi wiersz) w . . . . . (trzeci wiersz)“; c) „Sąd Dysc. Odw. (pierwszy wiersz) Izby Notarjalnej (drugi wiersz) w . . . . . (trzeci wiersz)“.

Sądy dyscyplinarne mają tylko pieczęcie do tuszu i używają w razie potrzeby pieczęci lakowej rad notarjalnych.

Komisje egzaminacyjne dla aplikantów notarjalnych nie posiadają własnych pieczęci, lecz używają pieczęci rad notarjalnych, przy których są ustanowione.

Pieczęcie o jednakowem brzmieniu napisu winny być zaopatrzone w numery rozpoznawcze, t. j. bieżące liczby arabskie, umieszczone w otoku pieczęci okrągłych, bądź u dołu pieczęci ośmiobocznych. Pieczęć bez numeru rozpoznawczego uważa się za zaopatrzoną w numer rozpoznawczy „1“.

W razie zaginięcia, uszkodzenia lub zniszczenia pieczęci, nowa pieczęć powinna być zaopatrzona w kolejny numer rozpoznawczy.

Pieczęcie należy przechowywać pod zamknięciem w sposób, wyłączający możliwość ich zaginięcia lub dopuszczenia się przy ich pomocy jakichkolwiek nadużyć. W razie zaginięcia pieczęci należy bezzwłocznie zawiadomić o tem właściwego prezesa sądu okręgowego, organa bezpieczeństwa publicznego, właściwego prokuratora sądu okręgowego i Mennicę Państwową.

Pieczęcie notarjuszów i zastępców notarjuszów, które z powodu zniszczenia, uszkodzenia, albo ustania urzędowania notarjusza lub zastępcy notarjusza nie mogą być nadal używane, muszą być bezzwłocznie oddane do depozytu właściwego sądu okręgowego.

Pieczęcie rad notarjalnych i sądów dyscyplinarnych, które z powodu zniszczenia, uszkodzenia, albo też z jakichś innych powodów nie mogą być nadal używane, muszą być bezzwłocznie przekazywane do Mennicy Państwowej.

Pieczęcie sporządzane będą na koszt zamawiających przez Mennicę Państwową. Notarjusze i zastępcy notarjuszów kierują zamówienia pieczęci do Mennicy Państwowej za pośrednictwem prezesa właściwego sądu okręgowego, organa zaś izb notarjalnych — za pośrednictwem właściwej rady notarjalnej.

Władze, pośredniczące w zamówieniach pieczęci, prowadzą wykaz tych pieczęci, przechowują ich odbitki i zarządzają przekazanie pieczęci uszkodzonych lub wycofanych z obiegu w myśl postanowień § 9.

ZMIANY W ORGANIZACJI HIPOTEKI

WYŁĄCZENIE TRZECH POWIATÓW Z WARSZAWY.

W myśl rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości (Dz. Ust. Nr. 88, poz. 687):

Tworzy się z dniem 1 stycznia 1934 r. we Włocławku wydział zamiejscowy Sądu Okręgowego w Toruniu dla okręgów sądów grodzkich w Aleksandrowie, Brześciu Kujawskim, Chodczu, Lipnie, Radziejowie i Włocławku z właściwością rzeczową, obejmującą sprawy cywilne, karne i hipoteczne, do których rozpoznawania powołane są sądy okręgowe.

W zakresie spraw hipotecznych wyłącza się z dniem 1 stycznia 1934 r. okrąg Sądu Grodzkiego w Kutnie z pod właściwości Sądu Okręgowego w Warszawie, jako zwierzchności hipotecznej, i włącza się go do okręgu Sądu Okręgowego w Łodzi.

Zgodnie z zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości (Dz. Urzęd. Minist. Sprawiedl. Nr. 21), tworzy się we Włocławku z dniem 1 stycznia 1934 r. wydział hipoteczny przy wydziale zamiejscowym Sądu Okręgowego w Toruniu dla nieruchomości miejskich we Włocławku, które nie mają urządzonej hipoteki przy Sądzie Grodzkim, oraz dla nieruchomości wiejskich, położonych na obszarze właściwości wydziału zamiejscowego (powiaty: włocławski i nieszawski).

Do utworzonego w ten sposób wydziału hipotecznego ulegają przeniesieniu odpowiednie księgi hipoteczne, znajdujące się obecnie w archiwum hipotecznem Sądów Okręgowych w Warszawie i Płocku.

Tworzy się we Włocławku stanowisko pisarza hipotecznego (okręgowego). Przy nowym wydziale hipotecznym czynnych będzie dwuch notarjuszów (zgodnie też z rozporządz. Ministr. Sprawiedl. o ustaleniu ilości i stanowisk notarjuszów — Dz. Ust. Nr. 88, poz. 685).

Co do okręgu Sądu Grodzkiego w Kutnie, to pomienione zarządzenie Ministra Sprawiedliwości precyzuje, że księgi hipoteczne, dotyczące nieruchomości wiejskich, położonych w powiecie kutnowskim, ulegają przeniesieniu z archiwum hipotecznego w Warszawie do wydziału hipotecznego przy Sądzie Okręgowym w Łodzi.

Ruch osobowy

OLEWSKI WŁADYSŁAW, notarjusz przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w *Warszawie*, zwolniony na podanie z dniem 31.XII.1933.

LASKOWSKI WACŁAW, pisarz hipoteczny (ziemski) przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Warszawie, mianowany notarjuszem przy tymże Wydziale w *Warszawie* z dn. 1.I.1934.

*

BACHAŃSKI FRANCISZEK, notarjusz w *Grabowcu*, zwolniony z urzędu.

*

CZAJA ALFRED, notarjusz w *Skoczowie*, zwolniony na podanie z dniem 31.XII.1933.

PRELEKCJA O PRAWIE NOTARJALNEM

Staraniem prawników, pracujących w Notarjacie i Hipotece, odbyła się dnia 13 b. m. w lokalu Rady Adwokackiej w Warszawie, prelekcja dyskusyjna na temat: „Sposób (forma) sporządzania czynności notarjalnych według Prawa o Notarjacie z punktu widzenia ściśle praktycznego".

Prelekcję wygłosił adw. E. Szabłowski, poddając drobiazgowej analizie literalnej przepisy rozdziału I części drugiej prawa o notarjacie.

Dyskusja, jaka się w następstwie rozwinęła, przyczyniła się do wyjaśnienia szeregu wysuniętych przez prelegenta kwestji.

Zapowiedziany na 24 b. m. dalszy ciąg prelekcji dotyczyć ma następnych rozdziałów części drugiej prawa o notarjacie.

Pożyteczna dla pracowników notarjatu i hipoteki inicjatywa wyjaśnienia praktycznego prawa o notarjacie, podjęta przez ugrupowanie prawników, czynnych w stołecznych kancelarjach notarjalnych i hipotecznych, spotkać się winna z żywem uznaniem.

Zarząd Główny Zrzeszenia Notarjuszów i Pisarzów Hipotecznych

zawiadamia Członków, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dniu 3 grudnia r. b.

Uczestnicy zgromadzą się o godz. 10 rano w kościele Bernardynów (Krakowskie Przedmieście) przed wielkim ołtarzem dla wysłuchania Mszy Świętej, poczem zaraz zbiorą się w Sali I Wydziału Sądu Okręgowego, gdzie odbędzie się Zgromadzenie.

Porządek dzienny jest następujący:

1) *Zagajenie Zgromadzenia Walnego przez Prezesa Zarządu Głównego i wybór Prezydjum.*
2) *Odczytanie ostatniego protokułu Walnego Zgromadzenia.*
3) *Sprawozdanie Zarządu Głównego z działalności Zrzeszenia za czas od ostatniego Walnego Zgromadzenia, t. j. od dnia 8 maja 1932 roku do dnia 3 grudnia 1933 roku.*
4) *Sprawa likwidacji Zrzeszenia:*
   a) zasady likwidacji;
   b) podział majątku Zrzeszenia;
   c) wybór Komisji Likwidacyjnej.
5) *Wolne wnioski, zgłoszone Zarządowi Głównemu na piśmie nie później jak na dni trzy przed terminem Zgromadzenia Walnego.*

REDAKTOR: *MARJAN KURMAN.*
WYDAWCA: *ZYGMUNT HÜBNER* w imieniu Zarządu Głównego Zrzeszenia Notarjuszów i Pisarzów Hipotecznych

Odbito w drukarni Wł. Łazarskiego, pod kierownictwem M. Drapczyńskiego.